

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási betű sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, február 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kérvények napja.
- Uj színház Aradon?
- Tanítójelöltek sztrájkja.
- Magyar leányok sorsa Belgrádban.
- Kulisszatitkok.
- A román politikusok revolverharca.
- A miniszterelnök Kossuth Ferencnél.
- Megnyit az új Indóház.
- Ujságrésztrájk a Pesti Naplónál.
- Zichy János Barkóczyról.
- A lángban álló Portugália.
- Tanítók bálja.
- Tarkaságok.

A betüktől az ökölig.

Arad, február 1.

Az a titáni veszekedés, amelyet az aradi két román lap, a *Tribuna* és a *Romanul* hónapok óta, a nyomdafestéknek és a dorongos kifejezéseknek szokatlan bőségű igénybevételével folytat, az ujsághasábköböl kiugrott az utcára. Eddig csak szóbeli inzultusok, ököl- és furkómutogatások történtek, de egyre erősebb utalások történtek a revolverre is, úgy, hogy *Goldis* László szentszéki titkár, a *Romanul* igazgatója az aradi rendőrségnél följelentést tett a *Sceopul*, a *Tribuna* belső munkatársa ellen.

A mikor az ujságpolemiaát se a vivókardok nem szelik ketté, se pedig a sajtóbírósnál nem feneklik meg az, akkor az okvetlenül az inzultusokig jut. Nem vagyunk hivesei a lovasias elintézésnek, de egy előnye határozottan megvaa ennek az ugynevezett középkori intézménynek: utána

mind a két félnek hallgatnia kell az ügyről. A bíróság előtt tett följelentésnél pedig annak, aki bizik a maga igazában, már ennek dokumentálása érdekében is hallgatni kell. Ilyesformán mind a két eset megkiméli úgy a feleket, mint az olvasókat a további izgalmaktól.

A két román lap harea azonban az utcára vetődött indulatok tekintetében is szokatlan arányokat ölt. Ha a választott bíróság nem tudta eldönteni, melyik a hibás, mi, az ügyön egészen kívül állók, szintén nem vállalkozunk a kutatására. Az kétségtelen, hogy már a polemia során mindakét fél részéről sok olyan történet, amely nem vall arra a nyugati kultúrára, amelyben pedig a románok nálunk előbbrejutottnak szeretik magukat tekinteni. Magánügyekben való vájkálás, eltemetett, fiatalkori bűnök felkotrása, hazafiatlansággal, árulással és egyebekkel való gyanusítás, szóval ezer és egy olyan dolognak porbevonása, aminek semmi köze sincs ahhoz, hogy az országgyűlés román nemzetiségi pártja méltóan képviselje a román közvéleményt, vagy sem: — ezek előzték meg az aradi rendőrség előtt tett följelentést.

Bizonyos, hogy ez a szertelen ujságcsata nem kis árnyat vetett a román közállapotokra. Széthuzni, pártoskodni, meg nem egyezni mi magyarok is tudunk, de igazán veszekedni, úgy látszik, azok, akik a turáni átok földjén születtek és vérükben egy hevesebb faj szenvedelmét

viselik. Ezek az indulatok dühösei csapkodtak más időkben is: a Ham sea-Mangra viszálykodásnál, az arad és szebeni románok összekoccanásánál; de ennyire talán egyik alkalommal se durvultak el. A melyik osztálynak intelligenciája ily gyakrak kerül egymás között a legvadabb összeütközésre, az nemesak arról tesz bizonyosságot, hogy a szervezkedésre alkalmatlan, de, ismerjük be, arról is, hogy az európai erkölcsök tekintetében nem tudta eléggé fegyelmezni magát. Mert minden politikai irány akkor válik igazán parlamentképesé, a közélet-irányításánál jogosítottá, ha az elvek harcába nem keveri be az ellenfél ezüstkanalait, privát keresetét, a feleségét és a barátait — és ha az elvi harcban kívül, főképp az utcán és a nyilvánosság előtt a művelt emberek érintkezésmódját megtartja.

Ismételjük, nincs kedvünk annak eldöntésére, hogy a hibákban, az eltévedésben melyik fél követte el a nagyobb hibát. De a románokat, a román értelmiséget nem tekinthetjük annyira különállónak és annyira idegennek a mi társadalmunktól, hogy a viszonyok ily elfajulását közömbösen nézzük. A végsőkig jutott harcnak itt meg kell állni. Meg kell állítani azoknak, akiket a társadalmi béke érdekén kívül az is ösztönözhet a közbelépésre, hogy ezek az események a románok politikai és közéleti érettségét kompromittálhatják.

Az aradi románok öregjeinek, leg-

Pater Angelus Máriai.

Irtá: Hegedüs Gyula.

1.

A katolikus gimnázium épületében, amely kopott volt és ócska s majdnem dűledezett, a sötét folyosó egyik mélyedésében állott az Isten dicsőséges anyjának a szobra. Egyszerű lourdesi Mária volt s valamelyik halás tanítvánv ajándékozta az intézetnek amikor visszaemlékezett a régi esztendőkre s a gömbölyű, fehérhaju Pater Angelusra, aki már emberemlékezet óta tanította a hittant s aki el nem felejtette soha, hogy a rossz diákokat a vizsgálaton mindig Szűz Mária szenvedéseiről kérdezze. Ezt a kérdést tehát mindenki tudta s így Pater Angelus érdeme volt, hogy a Mária-szobor diszt adott a rideg földszinti folyosónak. Mert ha nincs szobor, akkor a gyerekek nem hoznak mindennap virágot, hogy a Szűzanya lába elé tegyék és nem hoznak szines selyemszalagokat, hogy földszítsék és pompássá varázsolják az Isten anyjának szerény, sárgafalu hajlékát. Így azonban áhitatnak kellett elfognia mindenkinek, aki belépett a folyosóra és rávetette a szemét Szűz Mária arcára, amely földöntuli szelidséggel és nyugalommal fehérlett a rája tekintő felé. A gyerekek tédret hajtottak előtte és ha

lehetett felelni egy órán, a diákok nagyon, de nagyon tisztelték Szűz Mária, aki meghallgatja a hozzája fohászokot; akik pedig mégis feleltek, azok titokban beismerték, hogy Szűz Mária igazságos volt, amikor megbüntette őket a mulasztásukért.

— Nagyon derék fiúk ezek — mondotta Pater Angelus a tanári szobában sokszor — jámbor és istenfélő valamennyi és óvja meg őket mindig az Isten.

És mert Pater Angelus csakugyan nagyon szerette a fiukat, elhatározta, hogy még egy Mária-szoborral örvendezteti meg őket. Ugy juttott erre a gondolatra, hogy a földszinti folyosónak két bejárása volt s a másik bejárásnál ugyanakkora fülke mélyedt a régi vastag falba. Gondolt arra is, hogy a mi Urunk szobrát állítja oda s az igazgató pártolta is ezt a tervet, de Pater Angelus később hosszas töprengés és megfontolás után azt mondta:

— A gyerekek úgy tisztelik Szűz Mária, hogy már úgy tünik fel, mintha az intézetnek az Isten anyja volna a patrónája. Erősíteni és nevelni kell bennük ezt a hitet s ha ez így sikerül, mint eddig, akkor büszkének lehetünk a gimnáziumunkra, a Szűz Mária iskolájára.

— Igaz — felelte elgondolkozva az igazgató és a tanárok sem voltak más véleményen.

Ekkor következett el a karácsonyi nagy szünet, amely alatt Pater Angelusnak teljesült régi vágya: elszarándokolhatott Rómába, hogy

szemtől-szembe láthassa a szent atyát, hallhassa a hangját és megcsókolhassa a halásgyűrűs kezét. És ott, Rómában vette meg a másik Mária-szobrot, hetven liráért, amelyhez a tanári kar hozzáadott harmincat.

2.

Az új szoborra nagyon büszke volt Pater Angelus. Nem azért, mintha épen ilyet akart volna venni, de a véletlen is megsegítette a vásárlásban; másutt mindenütt száz lirát kértek egy ilyenért, épen csak ez az egy ment le egészen hetvenig, ez is azért, mert egy olasz pap segített neki alkudni. De gyönyörű egy szobor volt. Ragyogó szépségű volt az Isten anyja; a vonásaiban annyi finomság és olyan élő kifejezések, az ajka metszésében és az álla elhajlásában annyi közvetlen báj, hogy Pater Angelus, amikor egyedül maradt a szoborral, önkéntelenül térdre borult előtte. Nem a szenvedő Szűzanya volt ez, hanem a boldog, a menyországba vitetett asszony, akinek édes mosolygás van az arcán és a boldogság legelső pillanatainak váratlan érzései tükröződnek ki a vonásain.

— Gyönyörű szobor — mondta az igazgató, amikor meglátta — igazán disze lesz az intézetnek.

Neki mindegy volt ugyan, hogy milyen a szobor, mert ugysem értett hozzá és nem értették a többiek sem, de azért megkérdezte, hogy fitogtassa a tudását.

kintélyesebbjeinek kell a sarkukra lani, s mindakét oldalon visszapanosolni a vérszomjasságig gyuladt dulatokat. Nem egyszerű békitésről van szó, (annak alighanem elkésett ideje) hanem a fensőbbség, a társadalmi és szellemi fensőbbség hatalmának kemény érvényesítéséről. Míg a magyar parlamentben egyszerűen történt — revolvert rántott lakai, a társadalom egyhangu megközése foglalt állást az elvadult viszonyok ellen. A román közönségnek, közönség vezetőinek, a kikhez ez ügy legközelebb áll, kell határozott formában tiltakozni az utcai inszultus, a revolver emlegetése és a magánügyek bolygatása ellen és kell, hogy visszaszerezze a maga közéletének presztizsét, a melynek ez a harc alami sokat nem használt.

Vilmos császár és Oroszország. Berlinből jelentik: Politikai körökben nagy föltűnést vált, hogy Vilmos császár néhány nap a napotint megfordul a birodalmi kancellári épületben és hosszasan tanácskozik Schmann-Hollweg-gel. A politikai körök véleménye szerint arról van szó, hogy Németország a hármasszövetség főtartásával az Oroszországhoz való közeledést keresi s a császár a birodalmi kancellárral behatóan tárgyalja az Oroszországgal való barátság által létrehozott helyzetet s annak a főnálló szövetségesekre való visszahatását.

A horvát bonyodalom. Az újságok már jelentették, hogy tegnap Zágrábban diákintézetet tiltottak, amelynek a rendőrség vetett véget. A tüntetésről, melynek következtében ma bezárták az egyemet, félhivatalosan ezt jelentik Zágrábról: Január 30-án, a rektor tiltalma ellenére az egyetemi hallgatók az egyetem épületében gyűlést tartottak. E gyűlésen elhatározták, hogy nagy népgyűlést rendeznek január 31-én a szociálisták bevonásával, bojkottálják az egyetemen azoknak a tanároknak az előadásait, akik a kiegyezés alapján akarnak jelöltséget vállalni. A rektor a diákoknak január 31-ére az egyetem épületében összehívott gyűlését megtiltotta.

— És melyik szobrász műve után készült ez az utánzat?

Pater Angelus mosolygós képe elkömlődött.

— Nem is kérdeztem — felelte lassan. — Olyan szép volt és annyira megtetszett, hogy már csak az járt a fejemben, hogy okvetlenül megveszem.

Aztán nem is beszéltek többet erről. A szobor egy délután odakerült a folyosó másik mélyedésébe és Pater Angelus nagy buzgósággal dolgozott azon, hogy földszintre a másik Mária hajlékát. Néhány szalagot és néhány virágot vitt oda és ezeket mind a lourdesi Máriától vette el, de anélkül, hogy a hiányzások ott meglátszottak volna. És másnap reggel, fél nyolc után, amikor a gyerekek egymásután szállingóztak az iskolába, Pater Angelus mosolygva figyelte a meglepésüket, megismogatta az arcukat és különös jóakarattal kérdezte:

— Ugy-e szép szobor, gyerekek?

— Nagyon szép — feleltek azok és Pater Angelus úgy érezte, hogy régen nem volt ilyen boldog.

S ez a boldogsága még csak nőtt és mélyült, amikor azt látta, hogy a gyerekek egyformán szeretik a két Mária-szobrot. Már a következő reggel friss virágok borították el az új Mária fülkéjét és a folyosót behullámozták a szelíd illat, az üvegházban növekedett rózsáké és a fehér szegfűké.

— Mária vigyáz reátok — mondotta meg-

A rendőrség megtiltotta a diákok által rendezett nyilvános népgyűlést is és közben összekötözték a diáksággal. A koalíció legfőbb bujtogató lapját, a Pokros című lapot ma az utcai elárúsítás megtiltásával megrendszabályozták. Ma délelőtt további intézkedésig bezárták az egyetemet.

Eszékről jelentik: A „Drau“, amely az új bán köréhez közel áll, azt írja, hogy a magyar kormány három tagja: Lukács, Beóthy és Serényi miniszterek legközelebb ellátogatnak Horvátországba. Ezt a hírt más oldalról is megerősítik.

Kérvények napja.

— A képviselőház ülése. —

Tavirati tudósítás.

Budapest, február 1

A mai napirend egyetlen érdemi pontját, az Adria tengerhajós társasággal kötött szerződésről szóló törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta a Ház s azután az ülés végéig kérvényeket intézett el.

Náday Lejos elnök az ülés elején bejelentette, hogy József királyi herceg köszönetet mondott a Ház szereneseikéért. Azután harmadszori olvasásban elfogadták a tegnapi letárgyalt törvényjavaslatokat s Dobieczy Sándor előadása alapján vita nélkül megszavazták az Adria-szerződés meghosszabbítását. Ezután belekezdett a Ház a több mint másfél ezerre felgyült kérvénytömeg lemorzsolásába. A kérvények között természetesen nagy számban akadt az id-jét mult s oszondos derűvel hallgatta a Ház, amikor például az egyik törvényhatóság a koalícióban levő hazafias pártok egyesítése érdekében fölterjesztett kérvényéről referált az előadó.

Nagy érdeklődéssel hallgatták többek között Hajdúvármegye fölliratát, amelyben utasítatni kéri a kormányt, hogy a papi birtokok szekularizációjára nézve terjeszzen elő sürgősen törvényjavaslatot.

— Meglesz! — kiáltotta Mártonffy Márton.

A kérvényi bizottság azonban más véleményen van és azt javasolta, hogy az időszerűtlen kérvényt tegyék irattárba annál is inkább, mert minden pártnak a programjában benne van a katolikus autonómia. A javaslatot elfogadták.

hatottan a harmadik osztályban — az Isten anyja pártfogol benneteket, mert ő százszorosan és ezerszeresen adja vissza a szeretetet.

A diákok nem igen figyeltek Pater Angelus ömlengéseire; nekik az volt a fontos és azt értették meg legelőbb, hogy Pater Angelusnak tetszik az, ha virágot hoznak és sokkal elnézőbb irántuk ilyenkor. Nem fukarkodott a dicsérő szavakkal és az Ács Páli, a harmadik osztályból, mesélte, hogy Pater Angelus találkozott az apjával és azt mondta neki:

— Nagyon derék fia van, büszke lehet rá.

Ács Páli egy ezüst órát kapott az apjától ezért a dicséretért és úgy tekintette ezt az órát, mintha Mária ajándékozta volna neki, mert virágokkal kedveskedett a szobrának. És azontul csak a lourdesi Mária lábához rakta a virágokat; úgy tetszett neki és napok mulva már meg is volt arról győződve, hogy ez a Mária volt jó hozzá, ez a szelíd tekintetű szobor, amely mintha mindig valami csodálatos fehér fényben ragyogott volna. De mások nem voltak így, mások inkább az új szobrot szerették, talán azért, mert véletlenül előtte imádkoztak, amikor teljesült valamelyik vágyuk. Egyik fiu az egyik bejárón, a másik a másikon ment be az iskolába és nem volt nap, hogy valamelyiknek ne lett volna egy kívánsága, egy óhajta, amelyhez legalább gondolatban ne kérte volna az ég segítségét. Sohasem mondták el egymásnak a kívánságaikat, mert a legtöbbször olyat kívántak, ami egyi-

Barsvármegye azt kérte föllírta'ában, hogy Dalmáciának Magyarországhoz való visszacsatolása érdekében a kormány járjon el. A kérvényt Batthyány Tivadar gróf hozzászólása után kiadták a kormánynak. De Batthyány Tivadar gróf felszólalt minden olyan kérvénynél és föllíratnál is, amelyekben állami, megyei, vagy városi tisztviselők érdekéről volt szó. A vármegyei tisztviselők fizetésrendezési kérelmének Batthyány gróf javaslatára kimondották, hogy a kérelmet pártolólá adják ki a kormánynak. Megsürgette ezenkívül a városi, a pénzügyi tisztviselők, a lelkészek és a végrehaitók fizetésrendezését is. Háromszáz Bukovinában élő magyar vissza szeretne vándorolni a hazába. Kérelmüket pártolólá adták ki a kormánynak.

A patika ügy rendezését kérő feliratoknál Sümegi Vilmos kérte, hogy a patika-jogokat a városoknak és községeknek adják. Az előadó hozzájárult Sümegi indítványához és a kérelmeket pártolólá adták ki a kormánynak. A napi díjas szolgák fizetésrendezése érdekében is felszólalt Sümegi.

A katolikus autonómia érdekében benyújtott vármegyei feliratokat Huszár Károly felszólalása után pártolólá adták ki a közoktatási miniszternek. Planár Béla előadó ismertette a városoknak azt a kérelmét, hogy a törvényhozás alkosson külön városi törvényt. A kérelmeket pártolólá adták ki a belügyminiszternek. Liptóvármegyének azt a kérelmét, hogy mielőbb alkossák meg a tisztviselők szolgálati pragmatikáját, pártolólá adták ki a kormánynak. Szatmárvármegye föllíratban kérte, hogy azokat, akik az ököritői tűzvész alkalmával felismerhetetlenségig elégték, a törvényes három esztendő eltelte előtt holtá nyilváníthassák, mert összegegyen maradt asszonyok és gazdák nem tudnak férjhez menni, illetve megúszni. A kérvényt pártolólá adták ki az igazságügyminiszternek.

A két óra hosszat tartó monoton referáda egyetlen élénkítő mozzanata volt, a mikor Blánár Béla előadó az előadói emelvény karoszekét véletlenül az emelvény lépcsőjére lökte s a szék nagy robajjal gurult lefelé, ami nem kis ijedelmet keltett, mivel sokan azt hitték, hogy az előadó is vele gurul. Szombatou formális ülés lesz.

külnek-másikoknak már volt, de ott volt a szemük előtt a Mária-szobor, amelynek elég volt, ha alázatosan elgondolták és az Isten anyja már mindent megértett. Lassankint úgy képzeltek, mintha a szobrokhoz kellett volna fordulni, miötha két Szűz-Mária lett volna, akik közül az egyik kegyelmesebb, mint a másik.

Néha megtörtént, hogy az egyik szobor kevesebb virágot kapott, mint a másik, de ilyenkor bizonyos volt, hogy másnap a másik Mária hívei borították el több virággal a szobrokat. Még ekkor nem tudták bizonyosan egymásról, hogy kicsoda melyik Mariát szereti jobban, de a vetélykedés már meg volt és mindennap megállapították, hogy melyik Mária győzött.

Pater Angelus boldogan mosolygott a tanári szobában:

— Hogy szeretik ezek a gyerekek Szűz Mariát! Ime, így kell vallásos erzést belenevelni a gyerekekbe...

Boldog volt és mindennap meglepéssel nézte a szobrokat. Neki mind a keuo szép volt. Csöndes, jó ember volt, sohasem kívánt semmit, amiről tudta, hogy a teljesülése nem tőle függ és minden vágya ott végződött, hogy ne egyik véletlenül olyasmit vacsorára, amitől éjszaka nem tudna aludni.

3.

Aztán tavasz lett és a vékony fehér sugarak befurakodtak a sötét, hűvös folyosóra is.

Tanítójelöltek sztrájkja.

— Bojkott a szigorú tanár ellen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kolozsvár, február 1.

Szokatlan eset történt a kolozsvári állami tanítóképző intézetben, ahol az utolsó évüket végző növendékek és a hozzájuk csatlakozó harmadévesek formálisan sztrájkba léptek. A sztrájknak, amely tíz éven belül már a második a kolozsvári tanítóképzőben ez a története:

Mikor az elmúlt év folyamán Orbók Mór, a tanítóképző-intézet igazgatója eltávozott Kolozsvárról, helyette a fizikai és matematikai tanszékre a dévai tanítóképzőintézetből Kuzaila Péter tanárt helyezték át. Az új tanár, amint elfoglalta állását, azonnal egy szokatlan és a növendékek által nem valami szívesen fogadott tanrendszert léptetett életbe, amely szerint az előadott anyagból egész tanév alatt csak kétszer, a félévek végén kérdezi ki a növendékeket.

Kuzaila tanár hétfőn tudtára adta a IV. éves növendékeknek, hogy a huszondt közül az elmúlt félév eredményéhez képest tizennyolc elbukott. A növendékeket nagyon meglepte ez a kijelentés, mert véleményük szerint Kuzaila tanárnak alig volt alkalmuk meggyőződést szerezni képességeikről. Tegnapelőtt a növendékek elkeseredése már tetőfokra hágott és délelőtt 10 órakor, amikor a Kuzaila tanár előadása következett, ott hagyták a tantermet és valamennyien felkeresték Váró Béni tanfelügyelőt, kinek előadták sérelmeiket. A tanfelügyelő igyekezett megnyugtató az izgatott hangulatu növendékeket, akik ezután látszólag lecsillapultan visszamentek az intézetbe.

A tanári kar mikor tudomást szerzett az incidensről, megpróbálta helyreállítani a rendet és felszólította a növendékeket, hogy hallgassák tovább az előadásokat, mert panaszaikat megfognák vizsgálni. Egész nap folytak a tárgyalások a növendékek és a tanári kar között, de megállapodásra nem tudtak jutni. Kihallgatta az igazgató azokat a növendékeket, akiknek a mozgalomban részességet tulajdonítottak és megpróbálta őket engedékenységre bírni; a növendékek azonban hajthatatlanok maradtak s újolsz kijelentették, hogy addig a számtan

és fizikaórákat nem hallgatják, míg azt Kuzaila adja elő. Az igazgató látva, hogy nem bírja engedékenységre bírni a növendékeket, kijelentette, hogyha szerda este 8 óráig nem hagynak fel követeléseiktől, eltiltja őket az összes előadásoktól.

A IV. éves növendékek mereven megmaradtak kívánásaik mellett és így tegnap, a hozzájuk csatlakozó III. évesekkel együtt sztrájkba léptek. A sztrájkoló növendékek emellett memorandumot terjesztettek fel a kultuszminiszterhez, amelyben elpanaszolják sérelmeiket és kijelentve, hogy Kuzaila tanárt többet meg nem tűrik, orvoslást kérnek. — Megfogadták végül, hogy hiven kitartanak egymás mellett és ha valamelyiket közülük kizárják az intézetből, mindannyian távoznak.

Az intézet igazgatója, Saruda Ottó még tegnap Budapestre utazott, hogy a különbség és nem mindennapi botrányról jelentést tegyen a kultuszminiszternek.

Uj színház Aradon?

— A város építészeti bizottságának határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Ha a város törvényhatósági bizottsága is úgy akarja, mint az építészeti bizottság, akkor rövid időn belül megnyílnak az aradi új színház kapui. A bizottság ugyanis ma tartott ülésén egyhangulag kihozta a halálos ítéletet a mai színházra, amelyet rossznak, fűthetetlennek, de főleg tűzveszélyesnek jelzett és úgy határozott, hogy a közgyűlést egy új színház építésének elvi kimondására szólítja fel.

Maga Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok, a bizottság elnöke hangsúlyozta a színház építés kérdésének ismertetése alkalmával, hogy a közönség biztonsaága halasztást nem tűrően most már arra készteti a várost, hogy a régi színház átalakításának álmaival ne is foglalkozzék, mert csak óriási befektetés és pénzáldozat után kerülhet a város abba a helyzetbe, hogy a felelősséget a színház tűzbiztonságáért el vállalhatja. Véleménye szerint a színházi műzérián csak ezzel segíthetünk, ha új színházat

építünk és ezért a közgyűlés legjobban cselekszik, ha országos pályázatot hirdet.

Ugyanez volt a véleménye Virágh Lajos főmérnöknek is, aki hangsúlyozta, hogy a mai színház helyén az új nem építhető fel, mert oly nagy értéket képvisel, hogy kellő átalakítással majdnem fedezheti az újnak építési költségeit.

A színház építési előindítását végül a bizottság Reisinger Sándor javaslatának megfelelően határozta el. Reisinger ugyanis hosszabb előadás után azt proponálta, hogy a kétdés két részre osztassék és pedig legsürgősebb teendőnek tartja, hogy az új színház építésének szükségét már a februári közgyűlés mondja ki. Egyszermind bizza meg a tanácsot azzal, hogy a márciusi közgyűlésnek tegyen már előterjesztést a színház helyére, valamint a kiírandó országos pályázat feltételeire vonatkozólag. Javaslatára eme részének megindokolásul elmondta, hogy a mai színház olyan állapotban van, amely indokoltá tenné, ha azonnal bezárnák és ott az előadások megtartását eltiltánák és aki ezt tudja, az előtt nem lehet kétséges, hogy egy új színház építése feltétlenül szükséges. Hogy a tanács a hely megválasztására javaslatlételre utasítandó, azt természetesen találja azért, mert az a meggyőződés, hogy a mai helyen nem szabad és nem lehet új színházat építeni. A város gazdasági érdeke nem engedi ezt meg, mert ez a hely ugy használandó ki, hogy abból a városnak legyen haszna. Ki is kellene mondani, mielőtt még bármiképp is határozná a színház sorsa felett a törvényhatóság, hogy az új színház a mai helyén nem épülhet.

— Sorrendben ezután következik — mondotta Reisinger — annak a kérdésnek megoldása: mi történjék a [mai épülettel. Erre két válasz adható. Vagy a bérház lényegében való megtartása mellett és a színház kibontása és megszüntetése után két házat terem a tervezők, amelyeknek mindegyike önálló fronttal bír és így két értékes palotát juttatna a városnak, vagy — és ezt talán pénzügyileg és városrendezési szempontból helyesebbnek — teljesen lebontaná a bérházat és az egy millió koronát érő telken szállodát és más haszonépületeket emelne. Ez a második módzat — ugymondotta

Friss mezei virágok illata lengett mindenfelé a fiúk, a negyedik osztályban, összebujtak és titokzatos dolgokról beszéltek. Ha Pater Angelus közeledett, vagy akármelyik tanár, ijedten rebbentek széjjel s olyan zavartan néztek a levegőbe, mintha az épen megőrizte volna Pater Angelus számára a hangjukat. De szerencsére nem történt így, senki sem hallott semmit és nyugodtan beszélgettek tovább a tízpercek alatt. Egyszerre fölfedezték, hogy a szomszédban, az ablakokkal szemközt egy leány van, aki délelőttönként, amíg takarít, kimosolyog az ablakon. Eddig is látták a leányt, de csak most nézték meg és óra alatt Létai odasugta a szomszédjának:

— Nézd, ugy hasonlít az új Máriához...

Nem is volt igaz, mert egy csöppet sem hasonlított, de kicsit kövéres volt és a fiatal-ságnak és az életnek felbujtó frissesége ragyogott az arcán. De a többiek szintén fölfedezték a hasonlóságot s azontul még több virág volt, az új Mária-szobornál. Nem mondták el többször ezt a hasonlóságot, nem beszéltek róla, de mindenki érezte magában, hogy ugy van s valami titokzatos érzés kergette őket hódolni az új Mária szobornak. Voltak, akik azt mondták:

— Butaság az egész. Hogy lehet ilyesmit beszélni? Vigyázzatok, mert megmondjuk Pater Angelusnak és akkor abból baj lesz...

Ezek a régi Mária hívei voltak, ezek csendes és szelid kis fiúk maradtak, amilyenek nem sokkal előbb még valamennyien. Ezek szor-

galmasan tanultak és lelkiismereti furdalást éreztek, ha nem végezték jól el a kötelességeiket, míg mások délután csatangoltak a hegyek között, az erdőben s megtörtént, hogy öreg este vetődtek haza. Ilyenkor a virágzó gyümölcsfákról egész viritó galyakat téptek le és az új Mária másnap virágözönből mosolygott. Az almafavirág édes illata hullámozott a folyosón, az almafavirágé, amelyet a fiúk idegen kertekből loptak a kedves Szűz Máriának s nem bánták, ha néha a csész kegyetlenül meg is kergette őket érte. Máriáért van — gondolták ilyenkor magukban. — Máriáért és a szobor jutott eszükbe, meg az ablakon kikönyöklő leány, de összetévesztették a kettőt, mert ostobán és határozatlanul gondoltak mind a kettőre.

Valami különös nyugtalanság élt bennük, amely kergette őket, ki az erdőbe, de mintha nem elégítette volna ki őket ez a játék, mert utána is fáradhatatlanoknak és erőseknek érezték magukat. És reggel, az iskolában kihívóan néztek végig a két szobrot.

— No, ki hozta a szebb virágokat? — kiáltotta el magát Létai.

Nevettek, kicsit önhíttan és büszkén, mert az új Mária-szobor el volt borítva pompázó színű mezei virágokkal és virágzó gyümölcsfagyallyakkal, míg a Lourdesi Mária lábánál alig szerénykedett néhány. A gyerekek — majdnem csupa apró gyerekből állott a régi Mária serege — szegyleték magukat és Ács Pali szinte sírva, elkeseredve felelte vissza:

— Igen mert ti lopjátok a virágokat, azért könnyű nektek!

— Lopjuk? — kiáltotta Létai. — Merd még egyszer mondani ezt a hazugságot!

Akkor már köréje gyűltek tizen is, mind a virágtolvajok közül és ellenséges szemekkel néztek át Ács Palira.

— Hát igenis, lopjátok!

Egy pillanat alatt megfogták Ács Palit, aki mindjárt el akart menekülni és áthúzták a negyedik osztály felé. Jobbról és balról hullottak rá az ütések már utközben is, és amikor bizton-ságban érezték magukat, a saját osztályuk területén, valamennyien neki estek és ott verték, ahol épen érték. Ács Pali sikongatott és kiabált, a boltíves folyosón kétségbeesett visszhangként szaladt végig üvöltő hangja és a gyerekek nem mertek a segítségére menni, mert valamennyien rettegtek az erősebbektől. De Pater Angelusért szaladt az egyik és Pater Angelus kipirosodott arccal loholva jött meg s már messziről ordította:

— Nem eresztitek el rögtön azt a fiút Micsoda dolog ez?

Akkor elengedték. Ács Pali ott feküdt földön, tüzesen piros arccal és fuldoklóan libgett. Pater Angelus összeráncolta a szemöldökét.

— Mi volt itt?

Az egyik gyerek, egy kicsi szepegve mondotta:

— Ezek a verekedők csufolták, a mi riánkat, mert kevés virágja van.

— nagyobb szabású és egy törvényhatóság finánciális és vállalkozói kapacitását felülmúló és ezért valószínűleg a város mint erkölcsi testület nem is fogja magáézá tehetni. Javaslata tehát az, hogy az építészeti bizottság az első mód megvalósítását ajánlja a törvényhatóság figyelmébe.

Az építészeti bizottság elfogadta Reisinger javaslatát és így a februári közgyűlésnek csak az új színház építésének elvi hangoztatása jut feladatul és ha erre el is határozza magát, akkor márciusban el kell rendelni az országos tervpályázatot, ki kell tűznie a tervek jutalmazására a három ezer, kétezer és ezer koronás díjakat, meg kell választani a zsűrit, továbbá el kell döntenie, hogy az új színház hol épüljön fel. A további teendők előkészítését is folyamatba tette az építészeti bizottság, amennyiben kimondotta, hogy a bérház átalakítására csak helyi építészek szólítandók fel pályázatra és ezek munkáit ezeröttszáz, illetve nyolcszáz koronával tartja díjazandóknak. A színház építési költségeit és annak pénzügyi fedezetét csak akkor veszi tárgyalás alá a bizottság, ha a törvényhatóság meghozta már elvi döntését.

VÁROS ÉS MEGYE.

A közvilágítási szerződés előkészítésére kiküldött bizottság felszólításának megfelelően az Aradi Villamosági Részvénytársaság igazgatósága ma nyújtotta be Varjassy Lajos polgármesternél a városi közvilágítás ellátását öt évre biztosító szerződés tervezetét. A társaság a bizottság minden kívánságát figyelembe véve állapította meg a maga feltételeit. Az árammérő órák bérdíjainak leszállítása elől sem zárkózik el és azt kéri, hogy a szerződés jóváhagyása utáni második esztendő január elsejétől 16 koronát, harmadik esztendőjétől 12 koronát szedhessen az órák után évi bér fejében. A februári közgyűlés dönt a szerződés megkötése ügyében.

A harmadik kerületi polgári kör folyó hó 4-én d. u. 3 órakor, a Sárió-utcai Hétvezérhez címzett vendéglőben tartja alakuló ülését, melyre az érdeklődőket meghívja a szervezőbizottság.

De alig mondta ki, indulatosan kiabált közbe egy nagyobb:

— Nem igaz, tisztelendő ur, nem igaz. Mert ők nem tudtak annyi virágot hozni, amennyit mi, azt fogják ránk, hogy mi loptuk a virágot.

Ács Pali már akkor fölkel. besompolygott az osztályba s Pater Angelus zavarodottan mondta:

— Hát csak menjetek be, mindjárt kezdődik az óra.

Ő maga a tanári szobába ment. Nagyon szomorú volt és nem tudta, hogy mit csináljon. Már öreg volt, már egészen fehér volt a haja, de egész életében csak egyszer gondolkozott, amikor az apja, egy goromba paraszt rárvált, hogy paraszt akar-e maradni, vagy tanul és pap lesz. Azóta nem bántotta egyetlen egy gondolat sem, alázatosan elfogadott mindent úgy, ahogy van és most, amikor kényszerítőleg érezte, hogy valami nem jól van, hogy valamivel tisztába kell jönnie, rettenetesen üres volt a feje. Leült, maga elé meredt bambán, lelógó fejjel és így maradt ott öt, vagy tíz percig, mintha elszállt volna belőle a lélek. A szolgálta ébresztette föl, aki benyitott. Föltápáskodott, belefogódzva a szék támlájába és öntudatlanul ment egy pár lépést.

— Imádkozni fogok értük — mondta hirtelen; földerült az arca és egyszerre nyugalom szállott a lelkére.

Magyar leányok sorsa Belgrádban.

— Az előkelő táncsoport áldozatai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

A múlt év őszén néhány fővárosi napilapban a következő apróhirdetés jelent meg:

Táncosnőket keresünk előkelő tánc-csoporthoz. Fialat, szép leányok jelentkezzenek. Dohány utca 84. szám. I. em. 8. ajtó.

A hirdetésre több leány jelentkezett, akik közül négyet választott ki a hirdető. Ezt a négy leányt, amikor jelentkeztek a megjelölt címen, egy középkorú ur fogadta. Végigmustrálta a leányokat és miután külsőre megfelelők, bevezette őket a belső szobába, ahol felesége tárgyalt velük.

— Arról van szó, kedveseim — mondotta az asszony — hogy mi, én és a feleségem, négy tagból álló tánc csoportot szervezünk. A leányokat megtanítjuk a táncokra és mikor már tudnak valamit, kimegyünk külföldre, ahol jól megfizetik a magyar artistákat. Berlin, London, Páris és a többi nagy világvárosokat mind megjárjuk és rövid idő alatt sok pénzt keresünk. Ha maguknak van kedvük ehhez, kiképezem mind a négyüket a táncban.

Ezután az asszony még oly sokat beszélt selyemről, bársonyról, briliáns ékszerekről, hogy a leányok egészen megzavarodtak, vakon hittek a ravasz asszony minden szavában. Végre is örömmel beleegyeztek a dologba és ettől kezdve naponta feljártak az „impresszarióhoz“, aki a táncra betanította őket.

Négy hétig tartott a kurzus és az alatt az impresszarió még jobban telebeszélte a leányok fejét.

Január elején Freyer Adolf, az impresszarió és ennek felesége, Koháry Margit felszólították a leányokat, hogy másnap hozzák magukkal édes anyjukat, mert megkötik a szerződést. A ravasz lélekkufárok ugyanis céhbeli leánykereskedők, akik tudják, hogy a „Hungarát“ nem lehet a határon másképp átvinni, csak ha az irataik rendben vannak. Azért kellett nekik a szülői beleegyezés, mert csak annak alapján kaptak a kiskorú leányok utlevelét.

A következő napon a leányok megjelentek anyjuk kíséretében az impresszariónál, aki több reverzálíst íratott alá a leányokkal és anyjukkal. Szerződést, utlevél-kérvényt, szülői beleegyezést és még néhány ilyen írást készítettek, végre is megegyeztek abban, hogy január 14-én este utaznak a keleti pályaudvarról Berlinbe.

A megbeszélte időben az impresszarió és felesége találkozott a leányokkal és kimentek a keleti pályaudvarra. Itt a leányok abban a hiszemben voltak, hogy Berlinbe utaznak. Talán ki sem tudott volna a határon a csalafintaság, ha a pályaudvaron szolgálatot teljesítő Simon detektívnek nem tűnik fel a társaság. A tiskos rendőr igazolására szólította őket, de mivel irásaik rendben voltak, nem tehetett semmit. Azt azonban a leányok megtudták, hogy Berlin helyett Belgrádba utaznak. Az egyik leány ekkor vissza akart fordulni, de erre már nem volt ideje, mert az impresszarió valóságos betuszkoztatta a vasuti kocsiába.

Másnap a társaság megérkezett a szerb fővárosba és már este fel is léptek az ottani „Opera Varieté“ című mulatóhelyen. Itt kezdődött a leányok kálváriája. Freyer és a felesége bezárták őket szonájukba és ott goromba hangon rájuk parancsolták, hogy előadás után

menjenek a télikertbe, ott szórakoztassák a vendégeket, igyanak velük és teljesítsék azoknak minden kívánságát. Az ezért kapott pénzt pedig kötelesek átadni.

A leányok egyike, Z. Emma, nem akart eleget tenni az impresszarió kívánságának, mire bezárták egy szobába és ott agyba-főbe verték. A leányokat nappal zárt ajtók mögött tartották, leveleiket nem kézbesítették nekik és haza írniok pedig csak azt szabadott, amit Freyer és felesége tőlük mondott. Így történt azután, hogy a szülők nyugodtak voltak.

Egy napon egy-egy ceruzával írott gyűrt levelet kapott két leány anyja Belgrádból. H. Ibolya és Nagy Viola irtak a leveleket szüleiknek. Az előbbinek levele így szól:

Kedves jó anyám! Pénteken irtam ezt a levelet tintával és mivel én nem mutattam meg neki, azért a direktor úgy fejbe vágott kétszer és megrugott, hogy egész rosszul lettem. Én persze eldugtam, ő meg azt hitte, hogy feladtam, azért elment a postára és azt mondta, hogy ha arra a címre levelet találnak, ne továbbítsak. S ezért most meg ezt irtam és kénytelen vagyok az Abárék nevére címezni, hogy a mamáék kezhez kapják a levelet. A direktor ur rögtön irt egy levelet a papának, pedig itt semmi rosszat nem tehetek. Csak azért irta, hogy a mamáék azt írják, hogy csak verjen, hogy örüljön, mert meg a szüleim is azt írják. Később azt mondta, hogy attól fél, hogy én megírom a mamáéknak, hogy reggenig lent ülünk. Kedves jó szüleim, ha nem intézkednek, kénytelen vagyok máshová fordulni segítségért.

Csókolja kezeiket szerető leányuk:

Ibolya.

Elképzelhető az anyák kétségbeesése, mikor ezeket a leveleket megkapták. Tüstént felmentek a rendőrségre, ahol segítséget kértek.

Korody M. Béla rendőrkapitány nyomban táviratozott Belgrádba, ahonnan azonban azt a választ kapta, hogy a társaság megegyezett a szerb fővárosból.

Z. Emma, aki már az első napon ellenkezett Freyerék akaratával, annyira ment az ellenkezéssel, hogy a lélekkufárok végre is félve a botránytól, kénytelenek voltak vonatra ültetni és hazaküldeni. Nagy szenvedések árán jutott haza Budapestre, ahol egy újságírónak elmesélte kalandját.

— Egy krajoár nélkül — mondotta Z. Emma — ültettek vonatra Belgrádban. Én eszen, meggyötörve, összetörve érkeztem meg, de nem bánom; csak annak az egynek örülök, hogy sikerült megszabadulnom. A szegény három leány, akik ott maradtak, talán soha sem kerülnek vissza. Borzalmas dolgokat hallottam Belgrádban arról, hogy milyen sorsra jutnak az odakerült magyar leányok. Az ettől való félelem adott nekem elég erőt erélyes fellépésre és ennek köszönhetem megmenekülésemet.

SPORT.

+ Az aradi korcsolyázó verseny. Az aradi jégpálya a holnap délutáni versenyre való tekintettel délelőtt zárva lesz. A verseny délután fél három órakor kezdődik. A verseny tartama alatt a jégpályán csakis a versenyzők tartózkodhatnak. Délután négy óra után, amikor a versenyek vége várható, ismét a közönség rendelkezésére áll a jégpálya. Fél öttől este hétig katonazene játszik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Nagy György dr. és az állatorvos. Szegedről jelentik: Nagy György dr. Hódmezővásárhelyi temperamentumos kuruca olykor-olykor összeütközik a törvénnyel. Vitázik, egy tapodtat sem enged a maga igazából. Néha elragadja a hæv és kiméletlen. Ilyen esete volt nemrégiben egy vásárhelyi állatorvossal. Az állatorvosnak egy írása került a kezébe.

— No ezt nem állatorvos, hanem állat írta, mondta. Társaságban nyilvánította ezt a véleményét. Az állatorvos becsületsértésért följelentette Nagy György dr. A hódmezővásárhelyi járásbírószék száz korona pénzbüntetésre ítélte a volt országgyűlési képviselét, aki megfölebbezte az ítéletet. A szegedi törvényszék főelbbiteli tanácsa most helyben hagyta az ítéletet.

§ Az elhagyott asszony. Dán Illésné aradi lakost a múlt év júliusában elhagyta a férje. A menyecske sokáig busult férje hűtlenségén s többeknek elpanaszolta baját. Így többek között a múlt év augusztusában Ika Mária nevű barátnőjénél is szóba hozta a dolgot. A fiatal asszony kesergését meghallotta Herlein Paskuné Paulisán Mária cigányasszony, aki azt mondotta neki, hogy ő ért a varázslathoz és husz koronáért úgy megbabonázza a férjét, hogy rögtön visszatér a családi tűzhelyhez. Dánné nagyon megörült a dolognak, de nem volt csak 8 koronája. Hosszas alkudozás után a cigányasszony ezért a protekciós árért is hajlandó volt elvégezni a babonázást s Dánné átadta neki az összeget. Ezután két hét telt el, de Dán Illés csak nem tért haza vágyódó feleségéhez. Egy napon azonban beállított az asszonyhoz Herlein Paskuné s azt mondotta, hogy kevés a pénz. Az ördögök 99 krajcáron alul nem hajlandók segíteni s így még egy koronát kell adni Dánnének. Az asszonynak nem volt pénze, de eladta az egyik kendőjét s így szerzett 1 korona négy fillért a cigányónék. Az ördögök megkapták kilencvenkilenc krajcárjukat, de nem hozták még sem haza Dán Illést. Végre is Dánné fejlelt tette a cigányasszony ellen. Az aradi büntetőjársbírószék ma tárgyalta az ügyet s a cigányasszonyt, ki a tanuvallomások után kénytelen volt bűnét elismerni, család vétségéért 8 napi fogházra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A testvergyilkos háztulajdonos. Diószegi Károly, a testvergyilkos háztulajdonos pörében az esküdtszéki tárgyalást az aradi kir. törvényszék február hó 8-ra tűzte ki. A tárgyaláson Köller János kir. ítéletbíró fog elnökölni. Diószegi védője B. d. Árpád dr.

§ Kutya helyett embert lőtt. Motorka János mikelakai gazda múlt év szeptember 11-én este háza előtt egy bokorból kutyangatást halott. Miután épen abban az időben veszett kutya garázdálkodott a környéken, Motorka fogta vadászgyevert s a hang irányába lőtt. A golyó Blázs Juon földművest találta, akit vállán súlyosan megsebesített. Az aradi kir. törvényszék ma Motorkát gondatlanságból okozott súlyos testi sértés büntetéseért 1 havi fogházra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ Fogházra ítélt egyetemi tanár. Prágából jelentik: A világhírű Hoehenegg sebésztanár bécsi klinikáján egy asszonyt kezelt, akin műtétet kellett végrehajtani, hogy a helyes diagnózist megállapíthassák. A nő, miután eltávozott a kórházból, Lederer dr. prágai ügyvéd útján 600 korona fájdalomdíjat követelt Hoehenegg dr. klinikájától. Az ügyvéd levelében azt írta a tanárnak, hogy a klinika előjáróságával békés uton intézkesse el az ügyet, mert az esetleges per árhatna a klinika jó hírnevének. Hoehenegg tanár azonnal válaszolt, hogy feljelentette az ügyvédet a prágai ügyvédi kamaránál és feljelentésében azt írta, hogy Lederer dr. levele nem más, mint közönséges uszolás. Az ügyvéd becsületsértés miatt beperelte a tanárt és ma tárgyalta a prágai járásbírószék az ügyet. A vádlott professzor nem jelent meg jogi képviselője pedig kijelentette, a

bíró elítt, hogy Hoehenegg joggal lehetett abban a véleményben, hogy a sértő kifejezést használhatja. A felperes azt bizonyította, hogy megbízósnak információja alapján írta a levelet a világhírű tanárnak. A bíró a bizonyítási eljárás befejeztével Hoehenegg tanárt huszonnégy órai fogházra ítélte s a büntetést 30 korona pénzbírságra változtatta át.

Kulisszatitkok.

(A költő és az orvos. — Két közmondás.)

Weisz Lajos rajza.

Nusinak, a hódító mosolyn, ragyogó szemű Diósi Nusinak az utóbbi időben megsaporodott az imádói serege. Ugyanis amellett, hogy a primadonnába a középsikolák ifjúsága tizenhétől tizenötötől lefelé és tizenötötől felfelé csaknem kivétel nélkül szerelmes és a diákönnyelkosságek az ő számájára íródnak Szent Péter nagytatánk főkönyvében, amellelt még a főnőtt férjhad is beteggé eredi magát. Az aradi levélhordók a minap titkos gyűlést tartottak, amelyen állást foglaltak az ellen, hogy Nusinak

mázsa számra kell hurcolni a szerelmes leveleket. A primadonna úgy segített a válságon, hogy kiadta az utasítást a postának:

— Az olyan levelet, amelynek már a szagáról is megállapítható a tartalma, kézbesítés nélkül semmisítsék meg a főpostán.

Ilyen sorsra jutott egy fiatal aradi orvosnak és egy lírai poétának a levele is. A kitartó imádók azonban legyőzték az akadályokat. Az orvos fölkereste Nusit az öltözőjében és a következő szellemes szónoklattal ajánlotta föl szolgálatait:

— Ugy hallottam, hogy a művésznek hosszú idő óta szívbillentyű tágulásban szenved. Ez az én specialitásom, tehát parancsoljon velem.

Diósi Nusit szívbillentyűjének oly kevésbé volt baja, mint amilyen kevésbé szív-specialista az a fiatal orvos. De hiszen nem is ez a fontos, hanem az, hogy a fiatal Med. Univ.-nak sikerült megismerkednie az imádott nővel.

Ámde az alanyi költő se árult ez idő alatt ibolyát. Szintén jelentkezett a művésznőnél és felajánlotta szolgálatait, ha Nusit valamely kabaré előadásán föllép.

— Gyönyörű szerelmes verseket írok. Már az önképaőkörben is állandóan elnöki díjazásokat kaptam.

— Jó, — mondta Nusit, — szeretem a költőket. Magam is szenvedélyesen költök. Már harmadikán egy fillérem sincs a gázsiból.

A költő ezután naponkint buzgott. Folyton verseket írt és állandóan a primadonna öltözőjében nyüzsgött. A legutóbbi szonettje nagy hatással volt Nusira. A miniszterpapírra írt verset élvezettel olvagatta, sőt a fiatal orvossal nem egyszer el is szavaltatta.

Eképzeltethető: milyen érzellemmel nézte az orvos a riválisa versének hatását és mit gondolhatott, amikor Nusit így dicsérte a poétát:

— Olyan kedves fin ez a költő, olyan szépeket ír.

Az orvos nem tűrhette ezt. Néhány nap múlva beállított a Nusit öltözőjébe és miniszterpapírt szorongatott a kezében.

— Mit hozott? — tudakolta kíváncsian a primadonna.

— Én is írtam. Megmutattam, hogy én is tudok írni, nemcsak a költő. Olyant írtam, amit még soha senki nem írt.

— Mit írt.

Az orvos kibontotta a papírt és átszellemült arccal nyujtotta át:

— Egy egészen új fajta arkenőcs receptje.

A törzsasztal a huszadik század egyik legjobb intézménye, csak az az egyetlen hibája van, hogy rendszerint kicsi. Egy-egy több tagú társaság alig férhet meg egy asztalnál a kávéházban, különösen nem az ablak mellett. A Fehér Keresztbeliszínész törzsasztal szintén kitűnő hely, kies kilátás nyílik mellőle, azonban gyakran előfordul, hogy oda sem férnek el a tagok valamennyien. Eleinte, a törzsasztal megalapítása idején, még kitűnő volt a helyzet: csak az alapítók, Várnay, Leövey, Delli és Beregi jártak oda. Később mindig több és több tagja lett a társaságnak, a szakmabelieket követték az idegenek, s ma már az újságírók közül is többen járnak oda, sőt kültagokként bohém tanítók, írógépkereskedők, könnyűvérű adólistások is szerepelnek. Az asztal csakhamar szűk lett, s nehogy a szerzett jogokat valaki elbitorolja, a törzstagok a törzsasztalnál lefoglalták törzs helyüket.

A napokban ismét nagyon látogatott volt a törzsasztal. Fél öt tájban jött Várnay, de a helye már el volt foglalva. Nem sokat gondolkodott, hanem leült Huszár törzshelyére. Egy negyed óra múlva beállított Huszár. Kénytelen-kelletlen a puha pamlag helyett székre ült, de azért nem mulasztotta el megjegyezni:

— Jenő bácsi az én helyemre ült!

Várnay flegmatikusan felelt:

— Nem baj fiam. Majd holnap átengedem, de most lusta vagyok felkelni. Különben a latin is azt mondja, hogy qui prius venit, prius haeret, aki előbb jön, az előbb jut a pamlaghoz.

Ezután elmagyarázta jubilaris előadásban, hogy a Városi kávéház kiépült szaleitije építészeti szempontból miért csufítja el a színházépületet. Épen mire kész lett a magyarázattal, megjelent Beregi. Első szava Huszárhoz szólt:

— Mi az, elfoglaltad a helyemet?

— Hadd el — felelte Huszár — ugyis mindjárt elmegyek. De különben is előbb jöttem. Aki előbb jön, azé a hely. Hogy is van az a latin közmondás Jenő bácsi?

Várnay utólréhetetlen bájosságával nézett oldalra a kis énekes bonvivánra, majd a világ legkeményebb arccal mondotta:

— Quod licet Jovi, non licet bovi! (Amit szabad Jupiternek, nem szabad az ökörnek.)

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A szegénysorsu tüdőbetegekért. Az aradvárosi vöröskereszt fiókegyesület ebben az esztendőben is több szegénysorsu tüdőbeteget helyes el szanatóriumokban. Wadowsky Gusztávné, a fiókegyesület nemessen gondolkodó s a humanus célért buzgólkodó elnöknője teszi lehetővé az egyesület ily irányban való működését. A segélyekre a február tizenötödikén megtartandó közgyűlés után írják ki a pályá-

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Délután: Lengyel menyecske, operett. Este: Leányvásár, operett. A) bérlet.
Szombat: Leányvásár, operett. B) bérlet.

* A Leányvásár sikere. Nap nap után, szüfolt házak mellett kerül színre Martos, Bródi és Jakobi nagyhatású operettje, a Leányvásár. A színházi jegyek legnagyobb része már az előadás előtti napon kelnek el. Évek óta nem mutatkozott oly nagy érdeklődés operett iránt és valószínű, hogy nagyon gyorsan megéri a Leányvásár a huszonötödik jubileumi előadást. A Leányvásár a hét minden estéjén abban a kitűnő szereposztásban kerül színre, amelyben a bemutatókor oly zajos sikert aratott.

* A kis kávéház. A jövő héten hétfőn kerül bemutatásra Tristan Bernard kedves tárgyú vígjátéka, A kis kávéház. A vígjáték rendkívül szellemes és mulatságos alkotás és évek óta nem írtak francia szerzők oly vígjátékot, amely hangulatban, eszritben vetekedni tudna A kis kávéházzal. A vígjáték meséjét dióhéjban itt ismertetjük: Első felvonás. Egy párisi kis kávéház tulajdonosa megtudja, hogy a pincér ötszáz ezer frankot örökölt, de még nem mondta meg neki. A kávéház tehát egy barátja tanácsára gyorsan busás szerződést köt a pincérről, de kétszáz ezer frank vinkulumot köt ki abból a reményében, hogy a pincér szívesen kifizeti majd a vinkulumot, ha megtudja, hogy örökölt. De a kávéház téved: Albert a pincér, megmarad pincérnek a busás feltételek mellett. Második felvonás. Albert nappal pincér, éjjel nábob. Egy éjszaka egy előkelő mulatóhelyen találkozik az elhagyott és jelenlegi szeretőjével. Nagy a botrány. Albertet csak az menti meg, hogy egy detektív tévedésből letartóztatja. Harmadik felvonás. A kávéház meggondolja magát és mégis csak Albertnek adja feleségül a leányát, Yvonne-t, akibe Albert már szegény pincér korában is szerelmes volt. Az újdonság főszerepeit Novák Irén, Vendrey Vilma, Nőgródi Malvina, Benkóné, Delli, Beregi dr., Polgár és Várnay fogják játszani.

* Lengyel menyecske. Pénteken, ünnepnap délután a színházulat Gilbert nagyhatású operettjét, a Lengyel menyecskét játssza. A főszerepekben ezúttal is fellépnek Diósy Nusi, Neógrády, Huszár, Vas, Polgár, Gyözö.

* Kérelem a Casals hangverseny közönségéhez. Weisz Leó, a Casals Pablo hangversenyt rendező cég ezúttal kéri fel mindazokat, akik helyeket jegyeztek elő, hogy rövid idő alatt szíveskedjenek a jegyeket elvinni, nehogy esetleges zavarok álljanak elő.

* Casals Pablo egyetlen hangversenye február hó 21 én este 8 órakor. Rendezi Weisz Leó. Telefon 230.

* A bukás. (Az Uránia új szenzációja.) Mesés új műsort mutat be pénteken az Uránia színház, két szenzációs mozgókép keretében. A német kinematográfia egyik legszébb produktumát mutatják be. Egy ifjúkori barátság rettenetes szakítását, bübös ellenségeskedését állítja elénk a fenomenális mozgóképfénykép. Gyönyörű vidéken játszódik le a labilineselő regény, melynek mesteri megjátszása külön szenzáció számba megy. A pompás új műsor látványosságai közül Felsőmagyarország gyönyörű tájképei fognak bennünket gyönyörködtetni. Nagyszerű humoreszkek. A bukásán kívül még két nagyhatású dráma teszi elsőrangúvá a nagyszerű műsort. A pénteki előadások délután két órákor kezdődnek. A nagyszerű új program még csak szombaton kerül színre. Vasárnap Egy anya kálváriája címmel Abel Hermannak, a nagyszerű francia írónak nagyhatású társadalmi drámája kerül színre. 175

* Ünnepi előadások az Apollóban. Holnap, gyertyaszentelő boidogasszony napján az Apolló színház ünnepi előadásokat tart változatosan összeállított műsorral. Eredeti képek kerülnek bemutatásra. Többek között műsoron szerepel egy minden tekintetben nagyszabású társadalmi dráma, amelynek izgalmas és rendkívül érdekesítő eseménye van. Megrészó történet: el találkoznak ebben a sok invencióval felépített drámában a a film kivitele is oly művészies,

hogy a legnagyobb érdeklődést megérdemli a kinematográfia ez a csodás produktuma. Az ünnepi műsorból nem hiányzanak természetesen a mulattató bohózatok s a látványos képek sem. Annyi változatosságot, érdekességet és kellemes szórakozást nyújt a holnapi ünnepi műsor, hogy a legnagyobb jóindulattal figyelembe ajánljuk a közönségnek. Szombaton az Apolló színház egy világtátraktiót mutat be, amely kétségtelenül nagy szenzációt fog keltetni. Erre nézve, tekintettel arra a körülményre, hogy szombaton a lapok nem jelennek meg, a falragaszok fognak felvilágosítást nyújtani. 177

* Színház és mozi. Az Országos Iskolaegyesület aradi fiókjának vasárnap érdekesnek ígérkező előadása lesz az Apolló színház helyiségében. Sulik Kálmán hírlapíró Farkas Ferencnek a színház és a mozi egymásközötti kulturális versenyről írt értekezését fogja ismertetni. Az aktuális kérdés fejtegetésén kívül eredeti, tanulmányos mozgóképek kerülnek vetítésre. 177

Zichy János Barkóczyról.

— A kalocsai érsek interpellációja a főrendiházban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

Rendkívül érdekessé vált a főrendiház mai ülése, amelyen a költségvetést tárgyalták le. Az érdekesség kisebbik részét, Csernoch János kalocsai érseknek Barkóczy báró ügyében tett interpellációját előbb várták. Sokkal szenzációsabb volt azonban az a válasz, amelyet Zichy János gróf kultuszminiszter adott az interpellációra. A közoktatási miniszter, akít klerikális oldalról nemcsak preszionáltak, hanem erősen támadtak is, a hírhedt báró áthelyezése miatt, olyan liberális szelleműl áthatott és energikus választ adott az interpellációra, amely minden szabadelvű embert kielégíthet. Az ötödik ügyosztály bukott vezéréről lesújtó kritikát mondott miniszter, természetesen nem nyíltan, hanem a burkolt célzásokból kiérthetően. Zichy János gróf miniszterségének legszebb sikerei közé számíthatja mai beszédét.

Csernoch interpellációja.

Az ülést délután négy órákor szokatlanul nagy érdeklődés mellett tartották meg. A hosszú tanácskozás este fél kilenc óráig tartott. Az ülésre a költségvetés tárgyalása volt kitűzve és miután híre járt, hogy Csernoch János kalocsai érsek szóvá teszi a Barkóczy ügyet, úgy a kormányhoz közelálló főrendek, mint pedig a néppárthoz tartozóak nagy számmal jelentek meg. A vita oly széles mederben indult meg, amilyenre a főrendiházban már évek óta nem volt példa. A vitában heten vettek részt s a legkülönbözőbb vallási és iskolai ügyeket fessegettek.

Végül Csernoch János kalocsai érsek szólalt fel, aki hosszabb beszédében a katolikusokat ért sérelmeket sorolta és különösen rámutatott az utóbbi időben történt Barkóczy esetre, amely a katolikus világban méltán keltett nagy feltűnést, miután ők ebben egy hivataloknak vallása miatti üldözését látják.

Lukács László pénzügyminiszter válaszolt a vita során felmerült gazdasági kérdésekre, utána pedig fessült figyelem közepette Zichy János gróf kultuszminiszter szólalt fel, aki miután a többi szónokok észrevételeire kiterjesszkedett, a Barkóczy-ügyben a következő érdekes és általános figyelmet keltő nyilatkozatot tette:

A kultuszminiszter válasza.

— Ónagyméltósága a kalocsai érsek ur szükségesnek látta egy tisztán adminisztratív jellegű intézkedésemet itt a vita folyamán felhozni. Én a magam részéről nagyon sajnálom,

hogy egyáltalában ez az intézkedésem úgy magyarázhatatik, mintha én ezáltal a katolikusokat akartam volna inzultálni, mert ilyenekről is olvastam a sajtóban.

Csernoch János: Én nem mondtam.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter: Nagyon örülök, hogy Ónagyméltósága e kijelentést nem tette és nem teszi magáévá, éppen azért arra kérem Ónagyméltóságát, méltóztatásuk odahatni azzal a beállítással, amelylyel rendelkezik, hogy e sajtóságos felfogás ne szuggeráltassék bele a közvéleménybe, méltóztatásuk odahatni, hogy megértsék, miszerint nincs szükség arra, hogy az ördögöt a falra fessük, nincs szükség mártírokat teremteni és nincs szükség felesleges örömet okozni azoknak, akik Ónagyméltósága világnézetével ellentétben álláspontot foglalnak el. (Helyeslés.) Ez az ügy határozottan nem tartozik ide, amint Ónagyméltósága helyesen megjegyezte, de miután ebből az ügyből nagy sérelmet csináltak és miután már engem is úgy állítottak oda, mintha én a katolikus egyház és közvélemény felfogásával szembe helyezkedtem volna. Méltóztatásuk megengedni, hogy egész röviden egy kijelentést tegyek. Én minden intézkedést, melyet személyi ügyekre vonatkozólag a minisztériumban eszközök, tisztán és kizárólag csakis adminisztratív szempontból teszek. Ilyen intézkedés volt Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos urnak az áthelyezése is. Én két éven át csendes szemlélője voltam az állapotoknak és végre is beláttam, hogy nem maradhat meg egy olyan exponált osztály élén, amint az V. ügyosztály, egy olyan férfi, aki a viszonyok folytán különböző okoknál fogva belesodortatott az egymással ellentétben álló és egymással ki nem egyenlített világnézetek fókuszába és ott a küzdő felek között annak a kőnek a szerepét játsza, amelyet a harcoló felek egymás fejéhez vágnak. (Helyeslés.) Ily körülmények között, bármily kiváló tulajdonsággal legyen is felruházva az a tisztviselő, mint ahogy fel van ruházva és bár mennyire akarja kötelességét teljesíteni, mint ahogy helyesen akarta is és bármennyire akarjon is objektív lenni, az ő adminisztratív tevékenysége által mást, mint szubjektív beavomást, szubjektív impressziót kiváltani egyáltalában nem lesz képes. (Helyeslés.) Én annak tulajdonképpen nem is avyira ő az oka, mint inkább a különböző világnézetek összetűzése, melyek az én legnagyobb sajnálatomra éppen az ő feje felett ültek legvadabb orgiájukat. Már most ez lehet érdekében az izgalmak fokozásának, az ellentétek fejlesztésének, de nem lehet érdeke sem a tanúgynek, amelyet ott adminisztrálni kell, nem lehet érdeke annak a világnézetnek sem, amelyet Ónagyméltósága itt helyesen képvisel, de nem lehet érdekeben annak az adminisztrációnak, amelyben én legalább a magam személyében minden szubjektív szempontot ki akarok küszöbölni. (Általános élénk helyeslés.)

Én tehát amikor Barkóczy Sándor báró miniszteri tanácsos urat áthelyeztem, abszolúte semmiféle világnézetre nem gondoltam, semmiféle capitis deminutioban a miniszteri tanácsos ur nem részesült és azzal az áthelyezéssel csak annak a szuverén objektivitásnak akartam áldozatot hozni, amely kell, hogy az egész adminisztrációt az egész vonalon uralja. Akkor, amikor idejöttem a miniszteri székbe, nem azért jöttem ide, hogy akár az egyik, akár a másik oldalon népszerűsége tegyek szert, hanem azért, hogy a legnagyobb objektivitással teljesítem kötelességemet, akár bárbort, akár tövist fognak azok rám nézve teremni. (Általános élénk helyeslés és tetszés.)

A főrendek ezután a költségvetést ugy általánosságban, mint részleteiben elf

A román politikusok revolverharca.

— Följelentés az aradi ügyészségen. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Az aradi román lapok hónapok óta tartó és elmérgesedett polémiaja, amely tegnap maiderem utcai inzultussá fajult, ma az aradi rendőrség elé került. Jancu Kornél dr. aradi ügyvéd ugyanis délelőtt bűnvádi feljelentést tett Goldis László nevében Green Nándor főkapitányról Sceopul József, a Tribuna munkatársa ellen. A főkapitány a feljelentést nyomban áttette az ügyészségre.

A feljelentésben elmondja a tegnapi incidens előzményeit, nevezetesen azt, hogy Sceopul (Skecpul) József több mint egy éve becsmerlő támadásokat intéz a román vezetők ellen. A Románul, hogy az olvasóközönséget tájékoztassa arról, hogy milyen emberek támadják meg személyes becsületükben és politikai reputációjukban a román vezetőket, közölte a Münchener Neueste Nachrichten 1897. évi szeptember 2-ikéi számának azt a közleményét, amely hird ad arról, hogy a müncheni I. számú büntetőtörvényszék Sceopul József müncheni polytechnikai hallgatót magánokirat-hamisítás és sikasztás büntette miatt 1 évi és 3 havi fogházra ítélte. A Románul még azt a megjegyzést fűzte ehhez a közleményhez, hogy azégyen a románságra az, hogy az ilyen ember a román hírlapírók szövetségének titkára lehet és a román vezetők erkölcséről ítélkezhet.

Eznek a közleménynek az volt az első következménye, hogy Sceopul Goga Jenő és Montani János társaságában békésen délben a Tribuna szerkesztősége előtt lesbe álltak és várakozták Goldist, hogy Sceopul inzultálhassa, de Goldis már előbb eltávozott. Este a Központi szálló előtt várakoztak a vacsora után távozó Goldisra, sőt benn nem merték megszólítani, mert Goldis Veliciu Romulusz, Pop C. István, Mikiea Szever dr. és Csoflek Romulusz társaságában volt.

Kedden délben ismét kereste Sceopul az inzultálásra való alkalmát, de Goldis ekkor is nagyobb társaságban volt. Január 31 én délben történt aztán, hogy a román szentszékről távozó Goldis Lászlót, aki Chemicsán Aurél és Széviac Száva szentszéki könyvelők és Csoflek Romulusz, Csoflek Viktor és Szavu Constantin hírlapírók társaságában volt, durva inzultus érte. Az utcán elébe toppant Sceopul József és Goga Jenő. Sceopul titlegességre nem mert vetemedni, hanem így k'áltott Goldis felé:

— Canalie, lichea nu vei scapa! (Nem menekülsz alávaló, nem menekülsz gazember!)

Goldis azonban válasz nélkül folytatta útját. Később még arról is értesült, hogy Sceopul mindenhol veszélyesen fenyegeti. Így Giurgiu Gyula a Tribuna felelős szerkesztője azt mondta Olariu Vazul szentszéki előadónak, hogy Sceopul minden bizonnyal meg fogja támadni Goldist és „ugy elbánik vele, hogy nem is lesz emberi formája.” A Vas-kávéházban pedig maga Sceopul hangoztatta Campian dr. ügyvédjelölt és mások előtt, hogy meg fogja ölni Goldist. Goga Jenő, Sceopul kollégája pedig Darvas szentszéki írnokot figyelmeztette:

— Mond meg Goldisnak, hogy óvakodjék Sceopultól, mert egész bizonnyal meg fogja támadni és le akarja löni.

A feljelentés azután így végződik:

— Minthogy a fentiekből kétségtelen, hogy életem Sceopul József magatartása és fenyegetései folytán veszélyeztetve van, annál is inkább, mert nevezett most a Burza testvérek cégnél elvert, megsebesített a bűnvádi eljárást

megindítani, a közbiztonság megóvása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni és az iratokat a büntető járásbíróshoz átküldeni.

A Goldis László elleni támadások különben a feljelentés után sem szüntek meg. Ma délben a hivatalból hazatérő Goldist újból megtámadták. A Vas-kávéházban várták Goldist Sceopul József és Bocu Szever. Amikor Goldis elhaladt az ablak előtt, mind a ketten utána szeltek az utcára és román nyelven szidalmazták olyan hangon, hogy az utcán csődület támadt. Amikor pedig Goldis társaságának egyik tagja azzal a kérdéssel fordult Bocuhoz és Sceopulhoz, hogy mit akarnak, a két román ujságíró fenyegetően a zsebébe nyúlt, majd kijelentették:

— Onnel nincs bajunk, hanem Goldissal még elbánunk!

Ezt a támadást újabb följelentés fogja követni és most már a bíróságra hárul az a feladat, hogy a túlaradó indulatokat az utcai inzultusok és fenyegetések teréről rendes keretekbe szorítsa. A bíróság mindenesetre megállapítja, hogy jogosak-e ezek a támadások és bizonyára megakadályozza ezt az áldatlan testvérhárcot.

Ez ügyre vonatkozólag a következő sorokat kaptuk:

Tisztelt Szerkesztő Ur! Csak megbotránkozásomnak adhatok kifejezést, hogy Goldis László, szentszéki titkár ur, a magyar közönség elé is merészkedte vinni alaptalan vádjait és rágalmait, mely közönség teljesen tájékozatlan az immár egy esztendeje köztünk dúló belviszályokban. Egyénileg azonban, akaratlanul is nekem jó szolgálatot tett vele. Goldis ur azt mondja, hogy „tizenhárom kérdésben foglaltuk össze Bocu Szever magánéletének bűneit és a helyeit, hogy ő ezek alól tisztázta volna magát a legdurvább sértésekkel illetett bennünket.”

Leszögezem Goldis urnak ezt a kijelentését. Igaz ugyan, hogy ez az ember durván belegázolt egyéni becsületembe, egy a lapjában névtelenül megjelent cikkben, napok óta azonban hasztalanul szólitom föl, hogy adja ki a szerzőt, a szerző bujkál az igazságszolgáltatás vagy lovagias elégtételadás elől, egy Halmagian nevű befűződő közönséges stromann háta mögött. Önökre is bízom, mint a magyar sajtó képviselőire annak az eljárásnak elbírálását, vajon megengedhető-e a tisztességes sajtóban, orvul megtámadni a névtelenség homályából, valakinek az egyéni becsületét? Legnagyobb meglepetésemre látom most, hogy ez a bujkáló rágalmazó nem más, mint az aradi szentszék igen tisztelt titkára: Goldis László ur. Mai számukban Goldis urral folytatott beszélgetésükben ez az ur, mint fontosabb is említettem, kijelenti: „13 pontban foglaltuk össze Bocu Szever magánéletének bűneit.”

Ez, nemde, a szerzőség, vagy legalább is a részesség beismerése. Ez az elszólása az igen tisztelt urnak, talán elegendő volna arra, hogy a bünyenyítő eljárást ő reá is, mint szerzőre kiterjesszem. De le fogja tagadni, — biztosítom erről szerkesztő urat. Ép ez oknál fogva kérem kartárs urat, méltóztassék megengedni, hogy becses lapjában, ahol reprodukálva látom Goldis urnak gyanúsításait, nyilvánosan felszólítsam nyilatkozattételre: beismeri-e tehát a szerzőséget és elvállalja-e a bíróság előtt is a felelősséget?

Talán nagyobb lesz a szégyenérzete a magyar közönséggel, mint a román közönséggel szemben, melyet nap-nap után a legszemérmelenebb módon csap arcul.

Fogadja igen tisztelt szerkesztő ur kiváló tiszteletem kifejezését. Arad, 1912. február hó 1-én. Bocu Szever.

A miniszterelnök Kossuth Ferencnél.

— Tanácskozás a parlamenti békéről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

Khuen-Hederváry Károly gróf miniszterelnök ma délben meglátogatta Kossuth Ferencet. A látogatás első mozzanata annak a béketárgyalásnak, melyet a kormány feje az ellenzéki pártvezérekkel a kibontakozás érdekében indít meg.

A Kossuth-párt békeföltételeit, azokat a katonai követeléseket, melyek ellenében a párt hajlandó az obstrukciós küzdelmet megszüntetni, mint ismeretes, Apponyi Albert gróf formulázta az appropriációs vita során mondott beszédében. Hogy ezekből a követelésekből minnek és mennyinek teljesítésére kapott fölhatalmazást a miniszterelnök a múlt heti audiencián, az egyelőre ismeretlen. Kossuth Ferencel való mai tanácskozásán derült ki, mennyit kellene engedniök Kossuthéknak az Apponyi-féle proposíciókból, hogy a békés megegyezés létrejöhesse. Kossuth a miniszterelnök látogatása előtt Apponyi Albert gróffal, Mezőságy Bélával és Déry Zoltánnal tanácskozott.

A miniszterelnök valószínűen már holnap meglátogatja Justh Gyulát is, hogy vele viszont a választójog dolgában közölje a kormány álláspontját. Ez körülbelül abban foglalható össze, hogy a miniszterelnök kész a Ház előtt teendő deklarációban is kijelenteni, hogy a választójogi reformot a kormány még ebben az esztendőben be fogja terjeszteni.

A képviselőház a jövő hét első napján már újra megkezdte a katonai javaslatok tárgyalását s erre az első ülésre várják a miniszterelnök beszédét, melyben a politikai helyzettel szemben a kormány álláspontját kifejti.

A Ház folyosóján ma arról is beszéltek, hogy mindaddig, míg a béketárgyalás dűlőre nem jut, szünetet kellene tartani, hogy a parlamenti disputa, esetleg az obstrukció ne zavarja a tanácskozások nyugodt menetét.

A Háznak egyébként holnap, az ünnepre való tekintettel, vakációja lesz, szombaton pedig csak formális ülést tartanak a főrendiház üzenetének átvétele végett.

Khuen és Kossuth tanácskozásáról félhivatalosan ezt jelentik: Hederváry Károly gróf miniszterelnök ma délben félegy óra előtt meglátogatta Kossuth Ferencet a Gresham palotai lakásán. A miniszterelnök a napirenden levő kérdésekről folytatott eszmecsere a Kossuth-párt vezérével. Ot perccel két óra előtt hagyta el a miniszterelnök a Kossuth Ferenc lakását. A miniszterelnök ma délután Apponyi Albert gróftól fogja még fölkeresni s holnap a többi vezérembereket látogatja meg.

A miniszterelnök látogatásáról ez a részletes tudósítás számol be:

Ma délelőtt telefonon azt az üzenetet kapta Kossuth Ferenc, hogy Khuen-Hederváry gróf délben tizenkettőkor fölkeresi Gresham palotabeli lakásán. Kossuth nyomában mázához kérette pártjának vezető embereit: Apponyi Albert gróftól, Mezőságy Bélától, Déry Zoltántól, Tóth Jánost és Szentiványi Árpádot, hogy velük még a miniszterelnök látogatása előtt a kibontakozás lehetőségeit megbeszélje. Fél-tizenkettőkor jelentek meg Kossuth lakásán a pártbívei és majdnem félóra hosszáig tartott a bizalmas konferencia.

A miniszterelnök ma délután közvetlenül fél egy után érkezett a miniszterelnökségi palotából a Gresham palota elé, hogy felkeresse Kossuth Ferencet. A látogatást megelőzőleg Kossuth a dé előtt folyamán hosszasan tanácskozott Apponyi Alberttel, Déry Zoltánnal és Szentiványi Árpáddal.

Kossuth Ferenc a szalonjában fogadta a miniszterelnököt, ahol másfél óra hosszat ta-

nácskoztak. A tanácskozás után a miniszterelnök a sajtó képviselői előtt a következőleg nyilatkozott:

— Mindig bámultam az urak képességeit, igen sajnálom azonban, hogy fáradozásukat most nem honorálhatom különös információikkal. Kossuth Ferenczel igen kellemesen társalogtunk, Kossuth igen jó színben van, alig lát szik meg rajta, hogy beteg volna, állapota javul...

— És a haza állapota? — vetette közbe egy hírlapíró.

— Sajnálom, erről nem mondhatok semmit — mondá a miniszterelnök mosolyogva — annyit azonban mondhatok, hogy igen kellemesen társalogtunk, természetesen a napirenden levő politikai kérdésekről, de a részletekből semmit sem árulhatok el.

— Folytatják-e délután a tanácskozást kegyelmes uram?

— Nem tudom bizonyosan, mert közbejött a főrendiház ülése, ahol ei vagyok foglalva, azonban egy órát talán tudok szakítani magamnak, hogy Apponyi Albert gróffal még ma beszélhessek a dolgokról.

— És Justh Gyulával?

— Erre, azt hiszem, csak holnap kerül a sor.

Az újságírók ezután Kossuth Ferencet keresték fel, aki azonban nem volt hajlandó a sajtó képviselőit fogadni és csak annyit izent ki, hogy a tárgyalást folytatni fogják.

Kossuth Ferenc lakásán a miniszterelnök távozása után egész délután fontos politikai tanácskozások voltak.

A miniszterelnök a holnapi nap folyamán meglátogatja Apponyi Albertet és Déry Zoltánt. A Kossuth párt vezető férfiai a holnapi délután folyamán folytatják tanácskozásukat.

Újságíró sztrájk a Pesti Naplónál.

— Az elmaradt fizetésjavítás —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, február 1.

Budapesten a szokatlan sztrájkok világa van most. Sztrájkolnak a kéményseprők és ma estére kelve váratlanul újságíró sztrájk ütött ki. A hírlapírók sztrájkja nem általános, hanem csak egy lapra terjed ki: a Pesti Naplóra, amelynek mintegy husz-huszonhárom munkatársa a megígért és elmaradt fizetésjavítás miatt lépett sztrájkba.

A rendkívül érdekes sztrájk előzményei ezek voltak: A Pesti Napló munkatársai decemberben fölkeresték Surányi József főszerkesztőt, aki a lapnak tulajdonosa is és az általános drágaságra való hivatkozással, fizetésük megjavítását kérték. Surányi akkor kijelentette, hogy február elsején főlemeli a lap munkatársainak fizetését. Az újságírók ebben megnyugodtak.

Ma azután nagy érdeklődéssel várták a Pesti Napló szerkesztőségében a fizetések kiutalását, mert a munkatársak között az a hír terjedt el, hogy a megígért fizetésjavításból nem lesz semmi. Amikor a februári fizetést a kiadóhivatalból fölküldték, kiderült, hogy a híreztetés igazat mondott: senki sem kapott fizetésjavítást. A munkatársak ekkor mindannyian elmentek Surányi főszerkesztőhöz és tudtára adták, hogy az eddigi fizetésből nem tudnak megélni; emlékeztették a decemberi ígéretére és végül arra kérték, hogy a drágaságra való tekintettel 20 százalékkal emelje a fizetéseket.

Surányi József kissé nyersen válaszolt munkatársainak és kereken kijelentette, hogy a fizetéseket akkor emeli, amikor ő akarja.

— Kérem az urakat — mondotta végül Surányi — hogy ne tárgyaljunk erről a dologról tovább, hanem foglaljuk el a helyüket az íróasztaloknál.

A hírlapírók visszamentek a szerkesztőségbe, de csak azért, hogy télikabátjukat fölvegyék. Negyedóra alatt kiderült a szerkesztőség és a Pesti Napló munkatársai a Podmaniczky-

utca 12. számú házából egy közeli kávéházba vonultak, ahol késő estig formális sztrájknyitást töttek. Az elérvult szerkesztőségben Surányi főszerkesztőn kívül csak Mester Sándor felelős szerkesztő és Farkasházy-Fischer Zsigmond, volt országgyűlési képviselő, most a Pesti Napló munkatársa maradt. Ők hárman fogtak hozzá — főleg a könyvatosok felhasználásával a holnapi szám csinálásához és rövid tanácskozás után tudatták a többi fővárosi lapokkal, hogy a Pesti Napló redukált terjedelemben, de megjelenik holnap reggel.

A fővárosban és különösen hírlapírói körökben nagy érdeklődéssel kísérik figyelemmel a sztrájkot. A többi lapok munkatársai elhatározták, hogy semmivel sem támogatják a Pesti Naplót, nem dolgoznak a számára. Általában azt hiszik, hogy a sztrájk a Pesti Napló munkatársainak kielégítésével hamarosan véget fog érni.

Megnyilt az új indóház.

— Lebontják a régi épületet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1

Tizennégy hónapi késedelemmel ma hajnalban végre megnyilhatott az aradi új pályaudvar. Ez az örvendetes híradás azonban nem azt foglalja magában, hogy az ötvenhárom esztendő, dűledező, tisztátlan, sárga, régi indóházról teljesen búcsút mondott a vasut vezetősége a mai napon. A megrokkant ósdi épület néhány nap múlva lebontják ugyan, azonban jobb szárnya megmarad mindaddig, amíg az új pályaudvar teljes kiépítése tökéletesen be nem fejeződik. A bástyafalu, várszerű fél évszázados épület jobb szárnyában megmarad ugyanis a vasuti póstahivatal mindaddig, amíg a posta épületnek régen vajudó ügyét is véglegesen megoldja a kincstár. Mégis örvendetesnek kell mondani azt, hogy a közönség ezután nem lesz kénytelen a bemohosodott bagolyvár piszkos termeiben tanyázni és új, modern épületet tekinthet az utazó közönség otthonául.

Ismeretesek azok a harcok, amelyeket az aradi üzletvezetőségnek és a vasut főbb funkcionáriusainak végig kellett küzdeni, hogy az aradi indóház helyén a kornak és a követelményeknek megfelelő monumentális épület emelhesse. 1910. december hó 15 én kellett volna átadni rendeltetésének az új indóházat, de a folytonos építkezési zavarok és az államkincstár szűkmarkúsága következtében csak ma hajnalban tudták megnyitni a publikum előtt. Tegnap reggel még nem hitte volna Szemere Kálmán állomásfőnök és Molitorisz államvasuti mérnök, aki az építkezést két éven keresztül ellenőrizte, hogy ma hajnalban mégis sikerül bebarácsolni a régi ócska ház ellen zugolódo közönséget a frissen festett tiszta falak közé.

Tegnap még a villamos felszereléssel és tisztogatással nem voltak kézen és ma egész éjszaka folyt a munka az új indóház termében, az idegen, aki nem tudta, hogy mit jelentenek ezek, azt bízta, hogy királyt, vagy főherceget akarnak holnap fogadni.

A hajnali órákban kitzűzték a külsőleg szép épület ormanak három különböző pontjára a nemzeti színű lobogót és amikor reggel fél öt órakor a 611 számú személyvonat Erdély felől berobogott, Szemere állomásfőnök kiadta a jelszót:

— Meg kell nyitni a kapukat a közönségnek!

Az utazó publikum pedig boldogan lepte el a tiszta szép termeket. A mai napot különösen nagy forgalmunak mondják, mert holnap ünnep lesz és a heti piacot így ma tartották meg Aradon. Korán reggel szűrés, boos-

koros, különös cifra öltözött román atyafiak lepték el a hatalmas épület előcsarnokát, amelyet egyelőre III. osztályu váróteremnek kell használni. (Ugyanis a III. osztályu váróterem kiépítése még csak ezután történik meg a most lerombolandó régi indóház helyén.) Amíg ez elkészül, addig a hatalmas előcsarnokot használja az istenadta nép váróterem gyanánt. Átlagos számítás szerint ma az új indóházban 680 elutazó és 760 érkező utas fordult meg.

Ebben az előcsarnokban vannak a jegyváltásra szolgáló különböző pénztárak, természetesen külön az I., II. és III. osztályu utasok számára. Ettől balra az I. osztályu váróterem következik, amit ma még nem használhatt a közönség, mert egész nap a kályhával bibelődtek a munkások, ebben a hidegben pedig a fűtellen termet lehetetlen átadni az utasoknak. Mellette a tágas II. osztályu váróterem következik, amely szakértők szerint olyan nagy, hogy 30 esztendő múlva is kielégítheti a forgalmi igényeket. Azután az I. és II. osztályu éttermek tágas helyiségei található külön a dohányzóknak és külön azoknak, akik nem barátai a bódító füstnek.

A szépen kifestett termek izléses, esinos berendezése valósággal meglepi a közönséget. A konyha berendezése elég modera, azonban megközelíthetősége rendkívüli nehézségeket okoz a személyzetnek, mert az eneleten van és az ételket liften szállítják le az étkező terembe, ami természetesen sok munkával és idővesztéssel jár.

Ma délelőtt, amikor kinn jártunk, színesen eleven, pezsgő élet volt a pályaudvaron. Mikor az autóbussz berobogott az indóház előtti térre, az öröm bizonyos érzése fogta el az utasokat. A zsufolt gépkocsi ugyanis a régi dűledező épületet mintegy lenézve robogott el mellette és egyenesen az új büszke palota elé szállította a publikumot. A vonatok ezután már kettő kivételével az új indóház előtt állanak meg és a közönség innen szállhat fel a városi közlekedési eszközökre.

Az ünnepélyes átadás természetesen csak akkor történhetik meg, ha majd másfél esztendő múlva a most lerombolandó épület helyén kiépítik az új helyiségeket.

Az új indóház megtekintésére felvonuló közönség között sok olyan öreg aradi polgár volt, akik még emlékeztek a most lebontandó kivénhedt épület ünnepélyes felavatására. Mélabus történeteket, visszaemlékezéseket eleveztettek fel.

— Bizony nem hittük volna — mondta egyik-másik aggastyán, — hogy meg fogjuk érni az aradi új pályaudvar megnyitását.

Szemere Kálmán állomásfőnök, aki nagy előzékenységgel aietett a közönség kalauzolására, mosolyogva jelentette ki:

— Bizony 23 év előtt, amikor én még Aradon egészen fiatal forgalmi hivatalnok voltam, szintén nem gondoltam, hogy egy negyedszázad múlva az új állomásépület megnyitásánál én leszek az aradi állomás főnöke.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
Mellékállomás	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetői osztály	— 151
Nyomda	— — — — 151

HIREK.

A lángban álló Portugália.

— Franco, volt diktátor fogságban. —

Távirati tudósítás.

Lisszabon, február 1.

Egyre nagyobb arányokban tombol az evorai sztrájk miatt kitört forradalom. A börtönökben már ezernél többen vannak a letartóztatott főkkelők. A szindikátus házában egybegyűlt forradalmárokat tüzéség és gyalogság kényszerítette a megadásra. Nők és gyermekek jutottak fogságba, a szindikátus vezetőinél házkutatás közben bombákat találtak. A lefoglalt iratokból kiderült, hogy a főkkelőket az anarkisták lázítják és támogatják a monarchista reakció is közreműködik, hogy a zürzavarban felülkerelkedhessenek. A spanyol határon nagyobb monarchista csapat vár jeladásra, hogy minden pillanatban berontson az országba. A közuti közlekedést, mikor újra megakarták indítani, bombákkal újra megakadályozták. Sokan megsebesültek.

A városba különféle helyőrségekből csapatok érkeztek. Lisszabon nagy táborhoz hasonlít. Egész lovas-századok támadják meg a tömeget, amelyben sok csősélek és anarkista van. A tömeget kardrohammal kergetik szét. Sok ablakból bombákat dobtak a csapatokra és sok katona megsebesült. Mostanig háromezer embert tartóztattak le és szállítottak a hadihajókra. Lovas csapatok cirkálnak az utcákon és üldözik a csőséleket. Ejjel a külvárosokat tisztították meg a zendülőktől. Szetubálban, Koimbrában és más vidéki városokban még nem szűnt meg a mozgalom. A kormány mindaddig fönn fogja tartani az ostromállapotot, a míg a rend egészen helyre nem áll.

A rendőrség az éjjel is nagy tömegben cirkált az utcákon és ismét többeket letartóztatott. Egy bomba a város közepén levő Floresz-téren fölrobbant. Egy ember életét vesztette, kettő súlyosan megsebesült. A szakszervezeti központ helyiségeiben bombagyártó műhelyt találtak. A rendőrség lefoglalta a robbanó anyagokat, revolvereket és töröket. A sztrájk még mindig tart. A letartóztatottak között legnagyobb feltűnést keltett Franco volt miniszter és diktátor letartóztatása, akit azzal vádolnak meg, hogy megkísérelte a közrend veszélyeztetését.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a pénzügyi ünnep miatt vasárnap reggel jelenik meg.

— A hercegprímás koadjutora. *Budapestről* jelentik: Néhány hét előtt az a hír terjedt el, hogy a hercegprímás mellé koadjutort neveznek ki. Ezt a híresztelést akkor határozottan megcáfolták, de most újból erősen terjesztik még pedig azzal a kiegészítéssel, hogy Vaszary Kolos bíboros-hercegprímás maga is szívesen fogadta ezt a tervet, mert a hercegprímási birókra vezető kéz hiányában ráfizet. A helyzet most az, hogy a legnagyobb valószínűség szerint Csernoch János lesz a hercegprímás koadjutora, apostoli vikárius címmel és megtartaná amellelt kalocsai érsekségét is. Sok híve van a legfiatalabb püspök, Glattfelder Gyula jelöltségének is. A koadjutor feladata ugyanis elsősorban az anyagi ügyek intézése volna. Glattfelder Gyula csanádi püspök pedig a Szent Imre kollégium és több más katolikus intézmény vezetésénél hozzáértést és erőt árult el anyagi ügyek intézésében.

— Belépés a munkapártba. *Budapestről* jelentik: Buzath Ferenc volt országgyűlési képviselő, a néppárt tagja ma belépett a nemzeti munkapártba.

— Arcképes igazolvány a postán. A hivatalos lap mai száma új postai reformról ad hírt, amely reform a mai napon lép életbe. A végből ugyanis, hogy bárki a címére érkező könyvelt postai küldemények a mennyiben szükséges, a táviratok átvételénél, a földadónál vagy más alkalommal személyazonosságát, a postahivatalok előtt könnyen igazolhassa, a m. kir. posta arcképes igazolványokat, úgynevezett Azonosságai könyvecskéket hoz forgalomba. Ezeknek használata nem kötelező. Mindenkinek ezentul is szabadságában áll személyazonosságát az eddig előirt módon igazolni. Azonosságai könyvecskét csak az kaphat, aki írni, olvasni tud, a postahivatal előtt személy- és névszerint ismeretes, illetve személyazonosságát kétséget kizáró módon beigazolja és jól folímerhető látogatójegy alakú arcképet becsát rendelkezésre. A könyvecske kiállításáért ötven fillér díj jár. Az azonosságai könyvecske használata 1912. február elsején kezdődik.

— Királyi biztos az Operaháznál? *Budapestről* jelentik: Az utóbbi napokban a legkülönbözőbb fantaszlikus hírek keringtek az Operaház válságával kapcsolatban. Az egyik verzió szerint bérbeadják, a másik szerint igazgatóválság volna készülben. A valóság ezzel szemben az, hogy Mészáros Imre igazgató megmarad állásában, azonban az Opera élére királyi biztost fognak kinevezni. Az új állásra a legkomolyabb jelölt, akinek kinevezése állítólag már elvben el is van intézve, Bánffy Miklós gróf országgyűlési képviselő. Bánffy Miklós neve nemcsak a politikai világban, hanem az irodalomban is jóhangzású: Kisbán Miklós néven több értékes novellát írt és egy drámáját a Nemzeti Színházban sikerral mutatták be.

— Amíg a gyermeket temették... Különös dologról beszélnek most az aradi államhivatalnokok körében. A történet alig hihető s mégis olyan speciális íze van, annyira jellemzi a hivatalnokok sorsát, helyzetét. Egyik aradi hivatalnoknő kis leánya megbetegedett. Hogy az anya nem lehetett ott a leány betegágya mellett, az szinte természetes. A hivatalból nem lehet elmaradni, a kevés kis kenyérért dolgozni kell. S az anyának a napi lázas munkák között talán csak egy-egy pillanatra juthatott eszébe a lázas kis leány. Az orvosi tudomány nem menthette meg a leánykát, meghalt, mielőtt az anyja a hivatalban dolgozott. — Mikor bevégezte munkáját akkor, de csak akkor ment haza, — hogy kisírja magát, hogy a kis leány hideg, elnémult ajkait megcsókolja. Másnap délelőtt újra elment a hivatalban s délben gyásruhában, könynyezve bement a főnökhöz, hogy délutánra kivételesen szabadságot kérjen, mert — a kis leányát temetik. De a főnök úgy gondolkozott, hogy a hivatalos órák alatt dolgozni kell, nem pedig temetésekre járkalni s megtagadta a szabadságot a szomorú anyától. A hivatal az kenyeret ad, engedelem nélkül elmaradni nem lehet, mert ez esetleg állásába kerül a renitenskedőnek. Az anya egyetlen leánya temetésének napján is amúgy végezte nehéz munkáját, mint azelőtt s csak akkor ment az ablakhoz egy könnyet lopva elsírni, mikor szomorú buszgyászinduló hallatszott fel alulról az utcáról. Egy kis leányt kísérték ki szomszédok, barátnék, meg idegenek a temetőbe...

— Postai tanfolyam aradi leányoknak. Az aradi főposta hat hetes tanfolyamot nyit tíz olyan egészséges aradi leánynak, akik négy polgári osztályt végeztek és 18. életévüket betöltötték. A hölgyeket táviró és telefonszolgálatra képezik ki. Bővebb felvilágosítást a postafőnökség ad.

— Emléklünnep. Steinhardt Jakab főrabbi kegyeletos emlékének tiszteletére 1912. évi február 4-én délután háromnegyed öt órakor mint elhalálózása évforduló napján a zsinagógában gyászünnepély lesz.

— Házasság. Dantist Novák Rudolf Arad, február 4-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét Kemény Margittal a helybeli anyakönyvi hivatalnál.

— Kultuszadó felszólamlás. Ezennel köztesdomásra hoztuk, hogy az 1912. évre kivett kultuszadók ellen beérkezett felszólamlások a f. hó 4-én (vasárnap) d. e. 10 és fél órakor a zsinagóga épület I. emeletén tartandó ülés keretében tárgyalataak. Az aradi zsidó hitk. előjárósága.

— A hűnös temetésrendező szabadlábos. Szegedről jelentik: A bíróság ma Fodor Jenő szegedi temetkezési vállalkozót, akit egy ízben tíz havi, más ízben másfél évi börtönre ítéltek el és aki az ítélet ellen felebbezést jelentett be ma kétezer korona kaució ellenében szabadon bocsátotta.

— Ki akar kellemes estét szerezni? Aki kedélyesen szeret szórakozni, az ne mulassza el az alkalmat és nézze meg holnapután, vasárnap este a „Fehér Kereszt” nagytermében lezajló nagyszabású álarcos bálát. *Arany ékszer díjkiosztás, humoros jelenetek, mulattató csoportok* stb. Belépti díj álarcosoknak 1, nem álarcosoknak 2 korona.

— 200 000 koronás főnyereményt lehet nyerni a február hó 15-én Bécsben megtartandó 41-ik polgári jótékonycélokra rendezett sorsjáték húzásán. A játékterv tartalmaz 21.146 nyereményt 625.000 kor. összegben — melyek mind készpénzben fizettetnek ki. Főnyeremények 200.000 k., 50.000, 30.000, stb. koronával. Sorsjegyek a 4 kor. míg a készlet tart dohánytőzsdékben váltóüzletekben, adó és postahivatalokban stb. kaphatók.

— Pénz farsangi szükségletekre, dacára a magas kamatlábnak, mégis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök Szűcs F. Vilmosnál Karolina-utca 8.

— Páratlan alkalmi bevásárlás. Tulhalmozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrássy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek székékszereit, zsebóráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029

— Aradmegye nagy fali térképe az új helységnevekkel, újabb lenyomatban vászonra huzva, lécekkal hivatalosan opprobálva, 12 korona árban kapható Ingusz I. és fia és Kerpel Izsó cégeknél. 928

— Medgyaszay Vilma a világhíró cabaret művésznő így ír a dr. Biró-féle Havasi-Gyopár krémről: Kedves Doktor Ur! Az ön által készített „Havasi Gyopár Crém” a legkitűnőbb arckrém! Mindenkinek ajánlhatom. Kitűnő tisztelettel Medgyaszay Vilma. 5098

— Olcsó üzleti könyvek Ingusz J. és Fia Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 6071

— Hogyan óvjuk lábainkat? Mindenkit nagyon közelről érint a hideg, nedves időjárás. A leghamarabb fázik meg a láb, sok esetben megfagy ezáltal tyukszem bütyök képződik, úgy, hogy többé csinos cipőt nem viselhetünk. Hogy ezeket a kellemetlenségeket elkerüljük, ajánljuk nőknek, férfiaknak és gyermekeknek a Moskovits „Anatomiai” cipő viselését. Kapható a gyár fiókraktárában Arad, Szabadságtér 18. szám.

— Karácsonyról megmaradt nagymennyiségű rongált dobozu levélpapírokat minden elfogadható árban árusít Kerpel Izsó papirkereskedése 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. 4871

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vasárol egész könyvtárakat. 4871

!! Hatóságilag engedélyezett végeladás !!

Összes raktáron levő kész **cipőárui-**
mat üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható árban **kiárusítom.**

KLEIN JÓZSEF

ARADON, PETÓFI-UTCA.
Városi és megyei telefon szám 826.

TANÜGY.

(—) Az Országos Eütvös Egyesület holnap tartja diszgyűlését Budapesten. Bárczy István dr. polgármester, az egyesület elnökének felkérésére Kovács Virce, Arad város kulturatanácsnoka mondja az ünnepi beszédet.

TARKASÁGOK.

(A makk alsó örültje.) Arad egyik kereskedője, aki egyúttal iparos is, különösen arról neves, hogy gyakrabban van a kávéházban, mint az üzletében. De nemcsak a kávéházi levegő csábítja ezt a férfit, hanem a kártyaasztal is. Elmondhatni, hogy ez az iparos — kártya nagyiparos.

A kártya aronban nemcsak a zsebének, hanem az idegeinek is megártott. Röviden szólva: beleőrült a színes lapokba. Az volt a mániája, hogy ő a makk alsó s ő már csak pár percig élhet, mert megjelenik a makk felső és egyszerűen leüti.

A családja nagyon kétségbeesett. Elvitték Auszterweil László dr. ideggyógyászhoz, aki megvizsgálta az iparost és nyomban konstata, hogy képzelt beteggel van dolga.

— Jaj, jaj, végem van, — ordította az álbeteg — ott jön a makk felső és leüt engem — és kétségbeesetten kezdett hadonászni.

Az orvos csillítani próbálta a szerencsétlen embert, de semmit se használt. Auszterweilnek ekkor jó ötlete támadt. Hozatott egy csomag kártyát és az asztalra tette.

— Még mitdig azt hiszi, hogy magát leüti a makk felső? — kérdezte a betegőt.

— Leüt, végem van.

A doktor ekkor az asztalon fekvő kártyacsomagra mutatott.

— Nézzé, hiszen a makk felső nem üthet, a makk felső a talonban fekszik.

A „beteg” boldogan kezdett nevetni, megszorította az orvos kezét és egész józanul mondta:

— Köszönöm doktor ur, hogy felvilágosított erről.

(Pénz a bankban.) Egy aradi banktisztviselővel történt. A bátyja megfogta az utcán és ezer koronát adott át neki.

— Nezzé fiu, tedd ezt a bankba. Sajnos én nem mehetek be. De vigyázz, hogy el ne veszítsd!

— Ne félj semmit. Úgyes leszek.

Az ifju bankhivatalnok, aki a kártya bankot jobban ismerte, mint az aradi bankokat, természetesen azonnal az egyik aradi kávéház szeparéjába sietett, ahol naphozzat bankot adnak. Javában folyt a bakkarat és a fiatalember nagy szenvedéllyel dobálta a százásokat. Hol nyert, hol veszített, de azért néhány óra múlva sikerült az ezerkoronát elusztatni. Még vagy fél óráig ténfergett a kártyaszobában, aztán busan ballagott haza. A bátyja már otthon volt.

— Na, betetted e? — tudakolta.

— Be ám.

— És onnyi ideig tartott a dolog? Hamarabb is hazajöhettél volna.

— Nem olyan sürgős. — Most is ráérsz megtudni, hogy elvesztettem.

Sápadtan szól a bátyja:

— Hát mért nem jelented a rendőrségnél, talán még megtámasztják valahol az uton.

A fiatal bankzseni nevetve mondta:

— A rendőrségnek jelentsem? Hiszen azok úgy is tudják. Az egész idő alatt egy rendőrtiszt volt a bankár civilben.

MULATSÁGOK.

Tanítók bálja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

A hagyományos siker jegyében zajlott le ma este a Fehér Kereszt-szálló nagytermében a tanítók bálja. A táncmulatságot hangverseny előzte meg. Nagy Aranka tanítónő meglepő készséggel s nagy tudással adta elő Tóthmáry valse impromptu-ját, majd két bájos leányka, Schill Magda és Péterffy Sárika a lepke táncot mutatta be. A közönség percekig tapsolt az ügyes táncosoknak. Polgár László egy humoros monológot adott elő nagy hatás mellett. Karhanek Ferenc, Eckhardt István, Kell Rezső és Müttermüller József vonásnégyes előadását lelkesen megtapsolták. Vannay Mariska spanyol táncot járt, Révffy dr. pedig saját hatás mellett adta elő cigányzenekísérettel saját szerzeményű magyar dalait. A műsort Marossy Mariska és Rögler Magda harlekin-táncra fejezte be.

A műsor után a tombolatárgyak szétosztására került a sor, majd vacsora után tánc következett, mely reggelig tartott. A kitűnően sikerült estélyen jelen voltak:

Asszonyok: Angele Mátyásné, Almási Pálné, Ajtay Sándorné, Bérczy Odónné, Boros Kálmánné, özv. Bartl Sándorné, Bau Lipótné, Bihari Jenőné, Berán Béláné, Bartos Domokosné, özv. Csurgai Arpádné, Csucs Józsefné (Maros Illye), Cziráky Mártonné, özv. Dávid Antalné, Drescher Lajosné, Erdős Pálné, Fülöp Andrné, özv. Ferenczy Jánosné, Gonda Lidorné (M. Egyháza), Grünberger Miksáné (Zimándujfalu), Hoffmann Samuné, (M. Egyháza), Hartmann Béláné, Jasek Béjáné, dr. Langyel Sándorné, Jenney Béláné, Kreber Károlyné, Klein Józsefné, Korom Józsefné, özv. Klein Ignácné, Lieller Pálné, Müttermüller Józsefné, Nagy Jánosné, Piblinger Lajosné, Pfeiffer Jánosné, Schill Józsefné, Stern Sándorné, Szentgyörgyi Józsefné, ifj. Szathmáry Istvánné, id. Szathmáry Istvánné, Tschenska Agostonné, Tóth Pálné, Wild Ferencné, Vasóczy Ferencné, Vasóczy Károlyné, Werner Sándorné, Záránd Gyuláné, Zajonkowszky Károlyné, Záray Jenőné, Zoltay Mátyásné.

Leányok: Almási nővérek, Ajtay Lenke, Andrez Malvin, Brunnenschenkel nővérek, Bíró Irén, Bartl nővérek, Bruckmann Gitta, Blau Kató, Bihari Ilona, Bíró Irma és Sári, Csurgai Ilona, Drescher Gizella, Dörr Jusati, Fazonai Emmi (Losone), Ferenczy Ilona, Fülöp Irma, Farkas Mariska, Grünberger Aranka, Hendl nővérek, Klein Ilonka, Krebsz Mariska, Kaddinszky Irén, Kornai Riza, Klein Rezsínke, Marossy Mariska, Nagy Aranka, Ungolder Pálné, Piblinger Irénke, Péterffy Sárika, Pfeiffer Emmi,

Rögler Magda, Schill Magda, Stern Margit, Schmidt Irén, Szathmáry Etelka, Szathmáry Irén, Tóth Böske, Tschenska Gizi, Tóth Valéria, Tóth Irén, Tonnerz Emma, Vasóczy Ilonka és Ella, Vannay Mariska, Zajonkowszky Anna, Záránd Aranka.

(=) A polgári jótékony négyzet tea zsúrja. Nap-nap után erősebb érdeklődés nyitvánul meg a polgári jótékony négyzetnek február negyedik tea zsúrja iránt. Az üzletben kapható jegyeknek nagy részét már előre lefoglalta a közönség s a rendezőség gondoskodott arról, hogy a zsúr nagy látogatottságára való tekintettel, a közönség minél kényelmesebb elhelyezést nyerjen. Ami szintén ügyes, a zsúr megelőző monstre hangversenyből próbákat tartanak s ezek is csak azt igazolják, hogy az valóban egy nagyszabású, előkelő művészivon álló produkció lesz. Aki tehát a jótékony oltárán áldozni akar, s aki e mellett igazán nemes élvezetben akar részesülni, az ne mulassza el azt, hogy a február negyedik zsúron résztvegyen.

(=) A főzdiskola teaestje. Február 20-án élénk színes nyüzsgés élet lesz a Központi-szálló nagytermében. Akkor rendezi ugyanígy az aradi urileányok főzdiskolafolyamának vezetősége azt a nagyszabású műsoros tea-estélyt, amelyről már egy ízben írtunk lapunkon. Az estélyre a buzgó vezetőség a fővárosi művészvilág számos kiválóságát és az aradi ur műkedvelő gárdá néhány ismert szereplőjét nyerte meg erre a művészestélyre. A műsoros teaestély részletes programját a közeli napokban hozza nyilvánosságra a főzdiskolafolyam vezetősége. Miklóssy Nikolett Szeréna alapítványi hölgy holnap utazik fel Budapestre, hogy végleg megállapodjék a már eddig is ígéretet tett művészekkel az estélyen való szereplésük ügyében.

(=) Kiss József Aradon. A szezon egyik legfényesebb mulatsága lesz az az estély, amelyet az Aradi Magántisztviselők Egyesülete rendez február 24-én a Fehér Kereszt nagytermében. A táncestélyt hangverseny előzi meg, amelynek programján oly kiváló élvezetet nyújt a publikumnak, amelyhez hasonló kevés volt még ebben a szezonban. A hangversenyre jelen Kiss József egyik legnagyobb élő magyar költő, akinek költészetét, irodalmi munkásságát Somogyi Gyula dr. fogja ismertetni. A hangverseny programján még Birg János és Bedő Arpádné is szerepel, akik egy duettet adnak elő, ezenkívül pedig Müttermüller József és Karhanek Ferenc zeneszámmal szerepelnek. Kiss József Bokor Alajoshoz a következő levelet intézte:

Nagyságos Uram! Miskolci kirándulásom óta erős indispozíció ágyhoz szegzett, úgy, hogy csak ma fejezhetem ki örömeimet meghívásukon. Ha egy két nap alatt jobbra nem fordul egészségem, le kellett volna mondanom, mert annyira még primadonna nem vagyok, hogy utolsó pillanatra hagyjam a berekedést. Most azonban minden jóra fordult és fiatal jókedvvel várom, hogy Önökkel kezet szoríthassak. Aradnak igazán örülök. Tavaly magam akartam Önöknél egy kis koncertet összevesszillázní, de elkésvé gondoltam rá. Szívélyes meleg köszönettel — hive: Kiss József.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

= Tenyészikavásár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a köztenyészési célra szükséges tenyészikák beszerzésének megkönnyítése céljából március hó folyamán, Aradon ismét egy országos tenyészikavásárt rendez, melynek előkészületi munkálatai már folyamatban vannak. A vásár pontos idejét az egyesület részint hírlapok, részint

a közönséghez intézendő felhívások utján pótlólag fogja köztudomásra hozni.

= Olcsóbb lett a burgonya. A város burgonya-elárúsító helyén, a tüskötő laktanyában reggel 7 órától esti hat óráig kapható burgonya, kilónként nyolc filléért.

= Az aradi országos vásárok ügye. Megírtuk, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara az aradi országos vásárok ügyének rendezése érdekében szaktanácskozást fog tartani. Az értekezést február 4-én, vasárnap déli előtt fél tí órára van összehívva a kamarai székház nagy üléstermébe. A kamara elnöksége kívánatosnak tartaná, ha a helybeli kereskedők és iparosok minél nagyobb számban jelennének meg az értekezleten, hogy az aradi vásárok rendezésénél az ügyet minél több oldalról, minél behatósabban vitatassák meg. A kamara az értekezlet határozatainak alapján azután illetékes helyen lépéseket fog tenni a végleges rendezés ügyében.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 1

Készárú.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínaiak, vételkedv gyenge, 6 ezer mm. tartott.

Határidd.

	Déli sáviat	2 órai sáviat
Buza 1913. aprillia	11.92	11.93
Buza 1912. májusra	11.88	11.89
Buza 1912. októberre	11.10	11.11
Nass 1912. aprillisa	10.54	10.55
Rosa 1912. októberre	9.34	9.35
Tengeri 1912. május	8.92	8.93
Zab 1912. áprillisa	8.97	8.98
Zab 1912. októberi	8.57	8.58

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés)

— Február 1. —

Magyar aranyjáradék 4 1/2%	109 90
Magyar koronajáradék 4 1/2%	9 10
Magyar koronajáradék 3 1/2%	78 60
Magy. földterem kötvény 4 1/2%	91 25
Horvát-szlavon földterem kötvény	92 25
Magyar nyeregyorsországi kölesön	210
Tiszasszab. és mezei sorsjegy kölesön	149
Osztrák járadék papírban	90 76
Osztrák járadék esüstbe	94
Osztrák járadék aranyban	114
Osztrák koronajáradék 4 1/2%	10 76
1880. évi osztrák államcsillagjegy	169
Osztrák-magyar bankrészvény	20
Magyar hitelbank-részvény	862 50
Osztrák hitelintézet részvény	857
Osztr.-magy. államvasúti részvény	729 25
30 frankos arany (Napoleonkor)	19 19
Német birodalmi márká	117 55
London vista	241
Páris vista	96 53
30 márkás arany	23 51

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. február 1.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10 95	11 00
77	11 00	11 05
78	11 10	11 15
79	11 15	11 25

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	10 85	10 90
Rosa	9 35	9 45
Arpa	8 90	9 0
Zab	8 85	8 95
Tengeri	8 35	8 40

Kőbányai sertésplac.

Febr. 1

Január 31. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 132-134 fillér. Fialat közép (páronként 251-820 kilogrammig terjedő súlyban) 136-138 fillér. Közép (páronként 240-280 kigr.) 14-142 fillérig.

Sertéselőzék: 1912. évi január hó 29. napján volt készlet 18940 drb. — 1912. január hó 30. án felhajtott — drb. — 1912. január 30. án szállított 225 drb. — 1912. jan. 31. napjára maradt készletben 18715 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: lanya.

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ

Péntek, 1912. február hó 2-án

Délután 3 és fél órákor mérsékelt helyárakkal:

A lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban.

Este 7/8 órákor rendez helyárakkal:

A) bérlet

A) bérlet.

Leányvásár.

Eredeti operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerző: Jakobl Viktor. Karnagy: Tilger Arpad. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Harisson Jack Várnai Jenő.	Korcsmáros	Vass Jenő.
Harissonné Bekőké.	Kapitány	Csaky F.
Lucy leányuk Dóczy Nusl.	Leikez	Ajtai Odón.
Gr Rottenberg Polga S.	Bassy	Sz. Rontay B.
Fritz, fia Győző A.	Sa a	Kulcsá L.
Miggles Tom Husár K.	Egy anya	László Btl.

Kezdete este 7/8 órákor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma pénteken, 1912. február 2-án:

Csak két napig!

1. Oh ezek a férfiak. Mulatságos. — 2. Cit Garson és a felesége. Dráma. — 3. Galsómagyarországi tájak. Természet után. — 4. Mari néni. Humoros. 5. Természetbúvárok kalandja. Dráma. — 6. A nász est. Humoros. — 7. A bukás. Dráma.
- Előadások d. u. 2 órától kezdve este 11 óráig. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. — Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma pénteken, 1912. február 2-án:

1. Kopenhága madártávlatból. Természet után. — 2. Légyvadász. Vigjáték. — 3. A hátatlan jelenc. Dramai életkép. — 4. Képek északi Walesből. Természet után.
5. Amikor a szív nem tud választani. Szenzációs drama. Sláger kép.
6. Franci rajong a szép nőfőmisért. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/3 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér. III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Hölgyek kéretnek a nézéstéren kalap nélkül megjelenni. — Müsort ingyen kapni a jegyszédőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*
Értesítés.

Csikós Lajos ur Arad, Pécskai-uti korcsmáros üzleti hitelezőit értesítem, hogy fentnevezettnek üzletét

f. hó 5-én átveszem.

Fölkérem tehát őket, hogy követeléseiket Vajda Ivan dr. aradi ügyvéd úrnál jelentsék be, mert törvény értelmében csak az általam ismert tartozásokért lehetek felelősök.

Vajdovics Imre.

Kedves Szabóné, mit tegyek?

A gyerek köhög és egészen rekedt, a nyaka vöröses és én nagyon felk. De hát most, késő este mégsem küldhetek orvost. — Akkor adjon a gyermeknek egyelőre hat sződeli ásványpasztillát meleg tejben, de valódi Fáy-féle, s egy óra múlva megint hatot. Ez már megengedő lesz és biztosan használ. Vagy holnap egy egész dobozzal, az ára csak 1 korona 2 fillér, a gyógyszerárban vagy drogériában megkapja. Fáy valódi sződeliféle, miadig kellene a hasban lenni. Utánzatot ne használjon vissza.

Egy nagyon reális vállalkozáshoz
30—40.000 korona tőkével

társ kerestetik.

Ajánlatok a kiadóhivatalba „60%” feligére. 527

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított hatású, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult károsodás, sebzésnél és megfázásnál.

Figyelemre méltó. Súlyos hamisítványok miatt bevételekkor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—20, K1.40 és K2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török lézszei gyógyszerárban, Budapest. **R. Richter gyógyszerár az „Arany országház”,** Prágában, Elisabethstrasse 5. sz.

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1, 2, 3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

garçon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-főherceg-ut 18. szám alatti a házmester. 87

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kossuth szoborral szemben.)

Magy választék!!! Külön osztály mérték szerinti rendelésekre.

LDIVAT

Levélpapírok

Legujabb, legszebb
kivitelben doboz-
onként 8, 6, 4 és
2 korona helyett
4,2 és 1 koronáért

árusítatnak
amíg a készlet tart

INGUSZL és Fia

könyv- és papirkereskedésében

Weitzer János-utca

Telefon 517.

Helybeli

képeslapok

darabja

4 és 2 fill.

Képes

művészkartyák

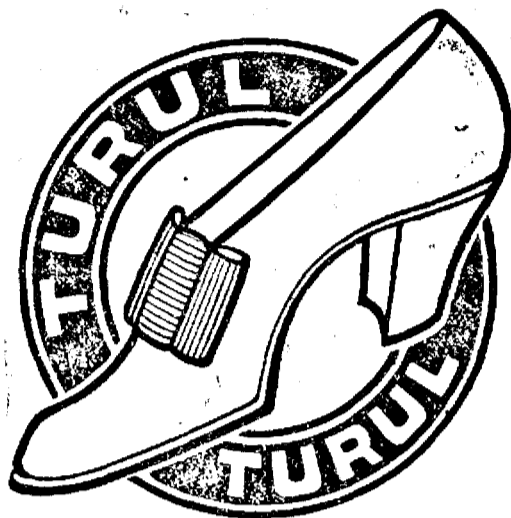
leszállított árban.

UTOLSÓ DIVAT!

Elragadó újdonságok

BÁLI-ÉS ESTÉLYI-CIPŐKBEN

versenyen kívüli legolcsóbb gyári áron.

„TURUL” cipőgyár r.-t.

a monarchia legnagyobb cipőgyára!

Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: Weinberger Ede.

Arjegyzék ingyen és bérmentve. 120 fiókraktár a bel- és külföldön.

Kávéház átadás és átvétel!

Tisztelettel értesítem igen tisztelt vendégeimet és kollégáimat, hogy az általam 7 évig vezetett

„Fiume kávéházat”

f. évi február hó 1-én SZEITZ PÉTER urnak átadtam.

Midőn megköszönöm t. vendégeimnek és kollégáimnak az irántam tanúsított jó indulatukat, kérem, hogy azzal SZEITZ PÉTER urat is megtisztelni kegyeskedjék

kiváló tisztelettel

Geller Sámu,

a Fiume kávéház volt tulajdonosa.

Tisztelettel értesítem Arad város közönségét, hogy f. évi február hó 1-én a

Fiume Kávéházat

Geller Samu urtól átvettem és azt személyesen fogom tovább vezetni

Főtörekvésem lesz, hogy igen tisztelt vendégeimnek kellemes szórakozó helye legyen.

Kitűnő belföldi italok. — Hideg éte'ek.

Szíves látogatást kér kiváló tisztelettel

Szeitz Péter,

a Fiume Kávéház tulajdonosa.

556

Az összes napilapok albérlésbe kaphatók.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy soros betűkkel írt és 4 fillér vastagabb betűkkel s fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útványon küldendők — a levélben a szöveg előír — avagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindig kerülendő. Levélbeli megkeresésnél. (a jelzés levélbeli) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, az esetekben, választóhelyiségek esetében. Az apróhirdetések díja a sorok száma szerint számított. Minden sor 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt sorok a kéziratos előkészítéssel járulnak. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváncsi díjlanul megkeresés. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELYEK FEL.

LEVELEZÉS.

„Tatárjárás“-nak
levele van a kívánt helyen, vegye át. „Téli szórakozástól.“ 571

Gummi cikkek
legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

OKTATÁS.

Középiskolai
magántanulókat, ugyiszintén gyenge tanulókat correpetálásra esetleg benlakással felelősséggel elvállal. Izr. fiuinternátus Arad, Chorin Áron-utca 1. sz. 455

Ha pecsétet a ruhája
csak a „Purinált“ használja. Vojtek és Weisz-tól. I-5251

Február 1-én
új gépirási, gyorsírási és könyvvelési tanfolyam veszi kezdetét. Tar-3 hónapig. Beiratkozni az egyes szakaszokra is lehet. Díjlan, biztos állásbiztosítás. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál, József főherceg-ut 7. 4904

Szép fogakat
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentoin fogorvosa. I-5251

LAKÁST KERESNEK.

Keresek
egy elegánsan butorított, külön bejárattal szobát, esetleg teljes ellátással, villanyvilágítással, azonnalra vagy február 1-re. Részletes ajánlatokat az ár megjelölésével „Gargon“ jellegére a kiadóhivatalba küldendők. 406

Keresek 580
2 szoba, előszoba, konyha és fürdőszobát május 1-ére. Telefon 539.

Két szobás
utcai lakás mellékhelyiségekkel, esetleg magános ház kerestetik 2 személy részére május 1-ére. Ajánlatok „Tisztviselő“ jellegére kértenek a kiadóba. 526

Keresek
május 1-ére 3 szobás modern lakást, földszint vagy I-ső emeleten, a főtérhez lehetőleg közel. Ajánlatok „D. Gy.“ jellegére a kiadóba küldendők. 574

Minden ragyog,
ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. I-5251

KIADO LAKÁS.

Modern utcai lakás
4 szoba, fürdőszoba, cselédszoba május 1-re minden hozzátartozóval, 1 udvari három szoba, előszoba stb. Lujza-utca 3. sz. kiadó. Tudakozódni lehet a ház mesternél. 447

A város központján
4 szobás utcai lakás fürdőszobával, I-ső emeleten, olcsón kiadó. Bővebbet Kell Manó cégnél. 489

Modern garcon lakás.
Egy nagy utcai szoba, előszoba, fürdőszoba, gázfűtés, villanyvilágítás, lépcsőházi bejárat, május 1-re kiadó. Bővebbet Dobó-utca 6. sz. (a Verbőczy-utcával szemben) a ház mesternél. 561

Kiadó lakás!
Egy 2, esetleg 3 utcai szoba és alkoból álló lakás az első emeleten, a Szt. Pál utca 8. számú házban, május 1-ére kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, a házban. 564

Lakás.
Petőfi-utca 10. (egy új házban) 2 három s 1 öt szobás modern lakás május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. 567

Boros Béni-tér
20. számú Laendler-féle bérházakban 3 üzlethelyiség és egy II-od emeleti 2 szobás lakás, konyha és éléskamrával azonnal kiadó. Bővebbet Laendler gőzfűrésztudó irodája nyujt. 514

Kopott parket
tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. I-5251

Kiadó lakás.
Batthyány-utca 31. sz. házban egy négyszobás utcai lakás fürdőszobával, villanyvilágítással felszerelve május 1-től kiadó. 529

4 szobás
modern lakás Kossuth-utca 40. szám. alatt f. évi május 1-ére, esetleg hamarabb kiadó. 511

Atzél Péter-utca 3. sz. alatt
(a színházzal szemben) 2 udvari szoba irodának kiadó. Cim a kiadó hivatalban. 577

4-5 szobás lakás
fürdőszobával, azonkívül raktár és műhely helyiség, május 1-re kiadó. Hasszinger-u 5. sz. 578

Lakás fertőtlenítést
legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szerével. I-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Egy ügyes elárutató
és tanulóleányok felvételnek Dein Paula, női divat üzlet, Weitzer János-utca 9. 582

Kimérőt keresek
5-600 korona óvadékkal, elsőmólásra. Cim a kiadóban. 579

Vidéki raktárhoz
állást nyer egy oly utazó, ki a mezőgazdasági gépek eladásában teljes jártassággal bír. Fix fizetés és % forgalmi provízió megjelölésével a bizonyítványok másolatjuk egybencsatolt „Utazó“ jellegére kéretnek, melyet a kiadóhivatal továbbít. 562

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Tökmag
és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontros Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagy-szalonta. 471

Divatlevélpapírok
legújabb, legszebb kivitelben dobozoként 8-, 6-, 4- és 2-korona helyett 4-, 2- és 1 koronáért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Kepes művészártyák leszállított árban. 556

Cséplő garnitúra,
8 lőerős, szabad kézből eladó. Cim özv. Szeredai Jánosné, Arad-Gáj Kővacs-utca 1. sz. alatt. 515

Üzleti könyvek,
rajz- és írószerek, diszlevélpapírok legjutányosabb árban. Tolnai Világlapja számonként és bérlésben házhoz szállítva. 112.000 kötetes elsőrendű kölcsönkönyvtár, mérsékelt olvasási díj mellett. Egyes colportör fix fizetéssel felvételik. Krausz Paulin, könyv- és papirkereskedés, színház-épület. 4481

Jól betanított
patkányfogó kutyát keres megvételre. — Weinberger Menyhért Csermő. 521

Üzleti könyvek
és irodaszerek legjutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

A borvédő
megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. I-5251

Malom,
három járatu, használt, de jókarban, 2 francia 1 tof. 86 czolos, jutányos árban eladó. — Malmok átalakításra, berendezésre elvállaltatnak. Simala András malomszerelő, Vilmos-utca 4. 570

ALKALMAZÁST KERES.

Kereskedelmi végzett
intelligens úri leány alkalmazást keres. Cim a kiadóba. 557

Fiatal szoptató- dáda
ajánlkozik. Hajós-utca 2. szám, Seidel Miklósnál. 559

Fiatal kereskedő segéd
állást keres helyben vagy vidékre. Kozlovski Adolf, Demeter-utca 75/a. sz. 565

Varrónő
házakhoz elmegy, Weitzer János-utca 17. 569

INGATLAN.

Házeladás.
Bérház jó feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 558

Verbőczy-utca 4. szám
alatt, a Gazdasági egyesület mellett egy háztelek eladó. Ertekezhetni Boros Beni-tér 25. szám alatt a tulajdonosnál. 572

Keresünk vevőink részére
több kisebb, nagyobb magán és bérházakat, ugyiszintén ajánlunk megvételre kisebb-nagyobb modern magán és bérházakat. Tyityán Testvérek ügynőskösi irodája Aulich Lajos-u. 2. 575

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett
egy boríték orvosság, Hajós-tól készítve. A becsületes megtaláló József főherceg ut 12., II emelet 12. alá sziveskedjen hozni. 560

Gyermekruhák, női ruhák
valamint fehérneműek varrást jutányosan elvállalja M. Gy.-né Dessewffy-utca 16. sz. alatt. 351

Ingatlan forgalmi iroda
Aradon, Erzsébet-körtút 5. sz. (Klein József házában.) I. em. Telefon 551. Foglalkozik ingatlanok adásvételével. Előnyös kölcsönök szerzésével, meglévők konvertálásával. Nyilvántart a legnagyobb választékban eladó bérpalotákat, családi házakat, egyéb jövedelmező ingatlanokat, üzleteket, stb. Gyar. f. kereskedés, féglágoztos s egyéb foglalkozási ágak részére nagyobb területekkel rendelkezik. Telefon és postai megkeresések azonnal elintézését nyernek. 386

Épület és díszműbádogozás
munkákat legjutányosabban készíti egy helyben, mint vidéken Diamant lenő Weitzer- és Karlac-utca sarkán (Polgári iskolával szemben.) 3681

Ügyes kárpitos
ajánlkozik e szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, egy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stahel K., Thököly tér 7. sz. 2237

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÖZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5183

Első ürlét,

régi jogokkal, házzal együtt helyben eladó. Bővebbet Körösvölgyi pálinkaraktár, Andrassy-tér 5. 451

Kiadó

Ferenc-tér és Karolina-utca sarkán, Brunhuber-féle házban, fűszer, vas esetleg rőfös üzletnek alkalmas helyiség. 583

Üzlethelyiség kiadandó!

(60 év óta fűszerkereskedés.) A Szent Pál-utca 3. sz. házban a sarokból május hó elsejére, esetleg egy 3 szobás utcai lakással és pincével kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál a házban. 564

1911. V—2846/2 szhoz.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak 1911. V. 2846 2. sz. végzése következtében Geller J. cég jelentkező végrehajtató javára elleni 484 kor. tőke követelés, ennek 1911. évi október hó 21 napjától járó 5% kamatai és eddig 88 koronában megállapított költségek erejéig lefoglalt és 3710 koronára becsült butorok és egyébek Aradon Luther Márton-utca 1. sz. a. 1912. év február hó 3-ik napjának délután 4 órakor nyilvános árverésen legelőbbet igérő vevőnek el fognak adatni. Arad, 1912. évi január hó 19-én.

Györfy Arnold,

573 bir. végrehajtó.

Csillárok

Villamos felszerelés

legolcsóbban

Diamant-...!

Alaó! Péter-utca 2. (Astrak)

Brünni szövetek

urt ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél

BRÜNN 41.

6791

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárból veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle aron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta választék megtekintésére bérmentve küldeték. 23

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára

Weltzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb áron. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakkereskedő-javító-műhely.

MEGHÍVO!

AZ ARADI KERESKEDŐK TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZETE

f. évi február hó 11-én vasárnap délelőtt 11 órakor, az aradi kereskedelmi és iparkamara dísztermében tartja

rendes közgyűlését,

a melyre a szövetséget összes tagjai meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911. évi üzleteredményről, az 1911. évi mérleg és eredmény számla, valamint a nyereségfelosztási javaslat bemutatása.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A IV—1907. évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. Az alapszabályok 47. §-ának módosítása.
5. Választások: a) három igazgatósági tag választása, b) a felügyelő bizottság tagjainak egy évre leendő megválasztása, c) a választmányban kilépés és más okok miatt megüresedett helyek betöltése, d) az 1908. évi V. évtársulat felszámoló bizottságának megalakítása.
6. Indítványok. (A közgyűlés előtt 5 nappal benyújtandók.)

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból. 31. és 32. §§. A közgyűlésen a szövetséget minden tagja, minden törzsbetét után egy szavazattal bír, de tíz szavazatnál többet senki se gyakorolhat. Minden tag szavazati jogosultságáról szavazati számaról igazolványt kap. Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetséget helyiségében, a betétkönyvekrék felmutatása ellenében adatnak ki. 574

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörköelve.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUM

eredeti és saját töltésű üvegekben csakis az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

A KŐBÁNYAI ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE 'Tavaszi sörét'

mely a külföldi Salvator sört van hivatva pótolni

1912. február 1-én hozta forgalomba.

A dus malátatartalmu, zamatos és már évek óta közkedveltségnek örvendő

idénysör mindenkor friss Aradon

cseppolásban kizárólag a következő vendéglőkben lesz kimérve:

SCHUCH Ferenc, Millenium sörcsarnok
BRAUN Gusztáv, Fehér Kereszt szálloda
KANYA Géza, Városi sörcsarnok
NOVOTNY S., Gambrinus sörcsarnok.

Palackokban lefejtve minden jobb fűszerüzletben és kávéházban, valamint

SCHREYER VIKTOR

Ferrai-utcai sörfőzraktárában (Telefon 43.) kapható.

Kimérés ameddig a készlet tart. 505

Ernyő, fűző, egyenes-
tartó és haskötő kü-
lönlegességek készítője

Varga D. Dani
Arad, Andrassy-t. 20
Telefon 808. szám.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.**Meghívás.****Az „Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”**

t. részvényeseit a folyó évi **február hó 4-én délelőtt 10 órakor** az intézet helyiségében (Reinhart-ház I. emelet) tartandó

V-ik**évi rendes közgyűlésre**

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1911. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 2., 13., 15., 24., 42., 43. és 44. §-nak módosítása.
4. Az igazgató-választmány negyven tagjának megválasztása 1 évre.
5. A felügyelő-bizottság négy tagjának megválasztása 1 évre.
6. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kívánt alapszabálymódosításnak saját hatáskörében történendő eszközlése és ezeknek bejelentése iránt.
7. Esetleges indítványok.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, akinek a részvénye legalább 3 hónappal a közgyűlést megelőzőleg a nevére iratott és a le nem járt hozzátartozó szelvényekkel együtt a társulat pénztáránál a közgyűlés befejezteig letéttetett.
Arad, 1912. január 26.

Az igazgatóság.**FOGMÜTEREM.****NOVÁK RUDOLF****ARAD, Szabadság-tér, 5. szám.****Műfogspeciálista.**

5942

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Aradi Ipar- és Népbank.

Vagyon.

Mérleg-számla 1911. december 31-én.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Készpénzkészlet:					Részvénytőke:				
az intézet pénztáráiban	711.860	83			13,125 drb. á 400 korona n. é. részvény ...			5,250.000	
gírószámlán az osztr.-magyar banknál	475.799	69	1,187.660	52	Tartalék-alapok:				
Váltó-tárca			14,961.706	01	általános tartalék-alap	1,678.564	55		
Záloglevél-kölcsönök	1,007.990	54			rendkívüli tartalék-alap	100.000			
Községi kölcsönök	471.801	56	1,479.792	10	értékpapír árt. különbözeti tart.-alap	40.000			
Jelzálog-kölcsönök			1,688.655	30	ingatlan értékkülönb. tartalék-alap	40.000			
Aradi hitelegylet tartozása			232.673		hitelegyleti tartalék-alap	4.889	32		
Zálogházi kölcsönök			251.550		Csejthei Varjassy József-alap	8.175	40		
Előlegek értékpapírokra			232.134		tisztviselői nyugdíj-alap	206.328	89	2,077.958	18
Folyószámlai adósok			4.935.025	93	Hitelegyleti 5%-os biztossági alap			8.071	48
Értékpapírok* és sorsjegyek			1,592.252	53	Betétek:				
Nyugdíj-alap értékpapirjai			182.884	60	takarékbetéti könyvecskékre	6,835.253	45		
Osztálysorsjegyek, ére- és idegen pénzek, szelvények stb.			10.779	03	folyószámlai betétek	948.587	19	7,783.840	64
Ingtatlanok:					Visszleszámított váltók			8,568.468	18
intézeti házak Aradon	208.617	87			Átruházott záloglevél- és községi kölcsönök;				
intézeti ház Békéscsabán	197.696	02			melyből a magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára 817,053.56 kor. van átruházva			1,363.339	71
egyéb ingatlanok	219.350	29	625.664	18	Hitelezők			2,173.919	36
Adósok			408.414	80	Be nem fizetett betétkamat-adók			18.325	18
Hátralékos- és előre fizetett kamatok			71.629	85	Fel nem vett osztalékok, részvény-kamatok, osztálysorsjegy nyeresemények és zálogfeleslegek			32.152	39
Felszerelések leírás után			14.696	07	Előre felvett kamatok és elszámolatlan jövedelem			198.227	39
					Nyereség:				
					athozat 1910. évről	5.113	65		
					1911. évi nyereség	396.101	83	401.215	48
			27,875.517	92				27,875.517	92

* Ebből állampapír, záloglevél és községi kötvény 588 400 K. n. é

Aradon, 1911. december 31-én.

HEHS BÉLA, s. k.
vezérigazgató.KELL LAJOS, s. k.
cégevezető titkár.A könyvvezetésért:
GELLÉNYI GÉZA, s. k.
főkönyvelő.INSTITÓRIS KÁLMÁN, s. k.
igazgató.SZALAY KÁROLY, s. k.
elnök-igazgató.KRISTYÓRY JÁNOS, s. k.
igazgató.

380

KERESZTES FERENC, s. k.
igazgatóDr. TAGÁNYI SÁNDOR, s. k.
igazgatóWALDER GYULA, s. k.
igazgató.

Jelen vagyon- és teherkimutatást a törvény és alapszabályok értelmében megvizsgáltuk és rendben találtuk.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. PRIEGL ISTVÁN, s. k.
f. ü. b. elnök.KOHN S. N., s. k.
f. ü. b. tag.STEIGERWALD ALAJOS, s. k.
f. ü. b. tag.GRABNER KÁROLY, s. k.
f. ü. b. póttag.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottságának jelentése 1911. évről.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény és az intézeti alapszabályokban előírt kötelességünknek megfelelőleg, az intézet ügyvezetését az egész éven át figyelemmel ellenőrizvén, tisztelettel jelentjük, hogy a több ízben megtartott rovarcsalásaink alkalmával az intézet kezelése alatt álló pénz- és értékészletet mindenkor a szabályosan vezetett könyvekkel összhangzóan és hiány nélkül találtuk.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1911. évi zárszámadásokat, mérleget, valamint a nyereség- és vesz-

teség-számlát a helyesen lezárt könyvek és zárszámadások alapján a törvény és alapszabályoknak megfelelően összeállítottaknak találtuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak a lefolyt 1911. évi 401,215,48 korona nyereség felosztására vonatkozó javaslatát.

Ezek alapján indítványozzuk, hogy az igazgatóságnak a lefolyt 1911. üzleti évre vonatkozólag a felmentvény megadására és ugyanezt a saját részünkre is kérjük.

Kelt Aradon, 1912. évi január hó 23-án.

Az Aradi Ipar- és Népbank felügyelő-bizottsága:

Dr. PRIEGL ISTVÁN, s. k.
f. ü. b. elnök.KOHN S. N., s. k.
f. ü. b. tag.STEIGERWALD ALAJOS, s. k.
f. ü. b. tag.GRABNER KÁROLY, s. k.
f. ü. b. tag.